

Dobrodošli na desnem bregu Mure

Fünkešnica

www.verzej.si | www.centerduo.si | www.marianum.si

Leto III, številka 4, december 2010

Foto: Janez Krnc

Voščilo ob praznikih

Spoštovane občanke in občani občine Veržej!

Božično novoletni prazniki so tisti redki dnevi v letu, ko se vsaj malo zaustavimo in ko le najdemo nekaj več časa zase in za tiste, s katerimi delimo ta življenjski čas. To so dnevi, prežeti s toplino in nekim posebnim čarom, ki ljudi zbližuje in vzbuja v njih pozitivne misli in hotenja. Občanke in občani, želim Vam blagoslovljene božične praznike in vse dobro v letu 2011 z upanjem, da bi to toplino božičnega časa imeli v vaših srcih in vaših domovih skozi vse leto.

Srečno 2011!

*Župan Občine Veržej
Slavko PETOVAR, dipl.inž.agr.*

Spoštovani bralci Fünkešnice!

Angel je oznanil veliko veselje: »Slava Bogu na višavah in na Zemlji mir ljudem«. To nam božični prazniki sporočajo tudi letos. Vrnimo se nazaj k vrednotam, ter bodimo drug do drugega bolj dobrohotni in solidarni. Medsebojno sodelovanje, zaupanje in zavzemanje za pravičnost nas razveseljuje s srečo zadovoljnega življenja.

Mir in Božji blagoslov v letu 2011 želim vsem sodelavcem in bralcem našega skupnega glasila.

*Urednik Fünkešnice
Janez Krnc, dipl. etnolog, prof. teol.*

Spoštovane občanke in občani Občine Veržej!

Mesec december je čas pričakovanja, čas novega upanja, čas za osebno in širšo skupno inventuro in čas postavljanja ciljev za prihodnje.

Uvodoma se želim vsem občanem in občanom zahvaliti za podporo na lokalnih volitvah in zaupan nov mandat. Dejstvo, da sem bil na letošnjih volitvah edini kandidat za župana, sem sprejel kot izraz podpore dosedanjemu delu, obenem pa tudi kot veliko odgovornost. Plod dosedanjšega dela je tudi nastanek občinskega glasila FÜNKEŠNICA, ki povzema naše delo in omogoča občanem in občanom sprotno informiranje o dogajanju v Občini Veržej. Zato vedno z veseljem napišem uvodnik, v katerem najdejo mesto opravljeni projekti, kakor tudi razmišljanja o delu v prihodnje.

Letošnje leto zaključujemo z dokončanjem investicije izgradnje turistične infrastrukture v Banovcih in izgradnjo novega vodovodnega sistema, prav tako v Banovcih. Vsi, ki ste v preteklih dneh obiskali Banovce, ste že lahko videli povsem novo, bistveno privlačnejšo zunanjo podobo vasi. Izgrajena meteorna kanalizacija, ulična razsvetljava, pločniki in kolesarske steze, obnovljene ceste, vse to daje Banovcem povsem nov videz, obenem pa tudi bistveno izboljšuje prometno varnost vseh udeležencev v prometu. Infrastruktura pomeni dodano vrednost v ponudbi vasi in daje nove možnosti za razvoj turizma. Predvsem od

vaščanov Banovec pa je odvisno, v kolikšni meri jih bodo izkoristili.

Uspešna izvedba investicije je bila pomembna tudi zato, ker je občina za njeno izvedbo pridobila kar 85 % nepovratnih sredstev iz evropskega strukturnega sklada.

Vzporedno se je v Banovcih na novo izgradilo vodovodno omrežje, prav tako pa so se ob izvedbi te investicije prav vsi komunalni vodi (elektrika, telefonija in internet) že položili v zemljo, tako da v naslednjih letih ne predvidevamo nobenih posegov v zemljišče in s tem v urejeni del infrastrukture.

Tudi za izgradnjo vodovoda v Občini Veržej smo pridobili sklep o sofinanciranju, vendar pa imamo trenutno kar nekaj težav z njegovo realizacijo, saj se s strani Službe vlade za lokalno politiko in regionalni razvoj pojavlja vprašanje upravičenosti v povezavi z izgradnjo pomurskega vodovoda. Upamo, da nam bo nejasnosti uspelo čim prej odpraviti, kar pomeni, da bi lahko pričeli s črpanjem sredstev za že izvedeno investicijo v Banovcih, prav tako pa tudi nadaljevali z izgradnjo vodovoda v Veržeju in Bučanih.

Izvedena investicija v Banovcih, ki obsega celovito reševanje vseh infrastrukturnih problemov, bo za Občino Veržej primer pristopa tudi pri nadaljnjih investicijah v javno infrastrukturo, ki se bodo v prihodnjih letih izvajale v Veržeju in Bunčanih.

S tem pa smo pogledali že v prihodnost, torej v leto, ki prihaja. Poleg že omenjenih investicij bomo v predlog proračuna poskušali vključiti še kakšno, seveda odvisno od pripravljenosti dokumentacije in predvsem od možnosti sofinanciranja. Dokumentacija v nekaterih primerih je že precej daleč (ureditev osrednjega dela naselja Veržej, izgradnja sekundarne kanalizacije v Bunčanih, adaptacija in dograditev osnovne šole Veržej), pri nekaterih projektih pa je iz takšnih ali drugačnih razlogov priprava dokumentacije precej naporna in zahteva veliko usklajevanja in dogovarjanja (projekt novega vrtca, nov prostorski plan, rekonstrukcija oz. novogradnja čistilne naprave Veržej).

Seveda pa bomo v proračunu tudi v bodoče zagotavljali sredstva za otroško in socialno varstvo, razvoj športa in kulture, gasilstvo in zaščitno dejavnost, ter seveda za društvene dejavnosti, kjer pa bo sistem sofinanciranja v naslednjem letu spremenjen. Skladno z navodili nadzornega odbora bomo pristopili v izdelavi pravilnika za vrednotenje programov društva in razdelitvi sredstev preko javnega razpisa, kjer bosta kakovost in obseg programa posameznega društva podlaga za višino sofinanciranja.

Predvidevam, da bomo prvo obravnavo proračuna za leto 2011 opravili še letos, na kar bo sledila javna obravnava predloga proračuna. Zato vabljeni, da s svojimi predlogi in idejami pomagate sooblikovati proračun in s tem tudi razvoj naše občine.

Spoštovane občanke in občani, v mesecu decembru se bo zvrstilo kar nekaj prireditev povezanih s predbožičnim časom. Banovci se bodo spet spremenili v Božično vas, v Veržeju bo že tradicionalna razstava jasic v Marijanišču, v cerkvi bo božični koncert, na Štefanovo bomo blagoslovili konje in še kaj se bo dogajalo. Vabim Vas, da se prireditve udeležite v čim večjem številu!

Prijetne decembrske dni!

Slavko PETOVAR, dipl. inž. agr.
župan Občine VERŽEJ

Fünkešnica Dobrodošli na desnem bregu Mure

Uredniški odbor: Janez Krnc (glavni in odgovorni urednik), Tatjana Vokič Vojkovič (pomočnica urednika), Alenka Belec, Bojan Ferenc, Damjana Ferenc, Ivan Kuhar, Vito Šadl • Lektoriranje: Ivan Kuhar • Prelom in oblikovanje: Patricija Belak • Založnik: Občina Veržej • Tisk: Grafika Zlatečan d. o. o., december 2010 • Naklada: 500 izvodov • Fünkešnica ni naprodaj - vsako gospodinjstvo v občini jo dobi brezplačno, drugi zainteresirani pa na sedežih Občine Veržej ali TIC-a Veržej.

Občina Veržej
Ulica bratstva in enotnosti 8
9241 Veržej
T: +386 2 58 44 480
F: +386 2 58 44 488
E: obcina.verzej@siol.net
S: www.verzej.si

TIC Veržej
Zavod Marianum Veržej
Puščenjakova 1
9241 Veržej
T: +386 51 654 778
E: center.duo@siol.net
S: www.centerduo.si

Zapis z 29. redne seje Občinskega sveta Občine Veržej

Člani občinskega sveta so se meseca septembra, dobra dva tedna pred lokalnimi volitvami, sestali na svoji zadnji, 29. redni seji. Še pred oblikovanjem novega občinskega sveta je bilo potrebno sprejeti nekatere nujne akte in predpise, ki so potrebne za nemoteno delovanje občine.

Na podlagi realizacije občinskega proračuna do konca avgusta leta 2010 in zaradi novih okoliščin, ki so nastale po uspešnih prijavih na razpis za pridobitev evropskih sredstev za sofinanciranje investicij in izvedenih javnih razpisov, je bilo potrebno pristopiti k oblikovanju in sprejetju rebalansa občinskega proračuna. Z rebalansom se tako predvideva realizacija prihodkov v višini 1.702.307,53 EUR, odhodkov pa 1.812.804,58 EUR. Za razliko med prihodki in odhodki je predvideno najetje dolgoročnega kredita za poplačilo investicijskih izdatkov. Največji odmik med sprejetim proračunom in rebalansom za leto 2010 beležimo pri investicijskih odhodkih, ki je posledica zmanjšanja izvedbe investicije »Izgradnja vodovodnega omrežja v občini Veržej«. Sprva je bilo namreč predvideno, da se bo v letu 2010 izvedla izgradnja vodovodnega omrežja v naseljih Banovci in Veržej, v letu 2011 pa še v Bunčanih, vendar pa je zaradi pozno prispelega sklepa o sofinanciranju te investicije v letih 2010 in 2011 bilo možno izvesti to investicijo le v naselju Banovci, saj je bilo potrebno za črpanje evropskih sredstev v letu 2010 zadnji zahtevek predložiti do 30. septembra. Tako je prišlo do spremembe dinamike izgradnje in bosta tako naselji Veržej in Banovci bogati za omenjeno investicijo prihodnje leto.

Rebalans je bil potreben tudi zaradi pridobivanja projektne dokumentacije za »Ureditev osrednjega dela

naselja Veržej«, saj je bilo potrebno pred pridobitvijo gradbenega dovoljenja izvesti arheološke raziskave, ki jih je zahteval Zavod za varstvo kulturne dediščine, kar ob sprejetju proračuna za leto 2010 ni bilo znano in tudi ne planirano. Za investicijo »Ureditev osrednjega dela naselja Veržej« bo Občina Veržej poskušala pridobiti evropska sredstva v višini 100-odstotnega deleža upravičenih stroškov.

Poleg rebalansa so člani občinskega sveta sprejeli tudi dokument identifikacije investicijskega projekta »Odvajanje in čiščenje odpadne vode v porečju Mure«. Namen projekta je dograditev javne komunalne infrastrukture za odvajanje in čiščenje odpadnih voda ter s tem preprečitev nadaljnjega onesnaževanja porečja Mure, zajema pa občine Ljutomer, Gornja Radgona, Apače, Radenci in Veržej. Dokument prikazuje celotno omenjeno območje in potrebno infrastrukturo, ki jo je potrebno na tem območju zgraditi, hkrati pa izpostavlja območja, na katerih je izgradnja komunalne infrastrukture upravičena do sofinanciranja iz evropskih kohezijskih sredstev. Na območju občine Veržej se predvideva izgradnja kanalizacije v naselju Bunčani ter rekonstrukcija obstoječe čistilne naprave v Veržeju. Predvidena investicijska vrednost bi naj znašala 3.199.561 EUR.

Občinski svet je sprejel Odlok o načinu izvajanja obveznih občinskih gospodarskih služb obdelave mešanih komunalnih odpadkov in odlaganja ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov v občini Veržej. Vsebina odloka, ki je razdeljen na deset poglavij, je predpisana z evropskimi uredbami in slovenskimi predpisi, ki urejajo področje ravnanja z odpadki. Kot subjekti v odloku na eni strani nastopajo občine v imenu

povzročiteljev odpadkov in na drugi strani izvajalec javne službe obdelave in odlaganja ostankov predelave odpadkov, ki je v tem primeru Javno podjetje Center za ravnanje z odpadki Puconci. Z odlokom je določena organizacijska in prostorska zasnova izvajanja javne službe ter njen začetek in trajanje. Z odlokom se tudi določa način prevzemanja odpadkov v okviru centra za ravnanje z odpadki (CERO) Puconci ter ravnanja z odloženimi odpadki in ločenimi frakcijami, ki so namenjene za nadaljnjo uporabo oziroma reciklažo.

Bojan Ferenc

Lokalne volitve 2010 in konstituiranje novega občinskega sveta

V celotni Sloveniji so 10. oktobra 2010 potekale lokalne volitve, kjer so si občani volili novo lokalno oblast. Tudi v Veržaju so potekale že četrte lokalne volitve, odkar imamo svojo občino. Na njej smo izbrali novo lokalno vodstvo, župana in člane občinskega sveta.

Na volitvah za župana Občine Veržej dne, 10.10.2010 je bilo vpisanih v volilni imenik 1108 volivcev. Vseh oddanih glasovnic je bilo 617. Neveljavnih je bilo 29 glasovnic. Veljavnih glasovnic je bilo 588 glasovnic. Rezultati:

Zap.št.	Kandidat	Št. glasov	% glasov	Predlagatelj:
1	SLAVKO PETOVAR	588	100,00	SLS – Slovenska ljudska stranka

Na volitvah za člane Občinskega sveta občine Veržej dne, 10.10.2010 so bili volilni rezultati naslednji:

VOLILNA ENOTA 1 – BANOVCİ

Vpisanih v volilni imenik: 166

Oddanih gl.: 91

Neveljavnih gl.: 0

Veljavnih gl.: 91

Zap.št.	Kandidat	Št. glasov	% glasov	Predlagatelj:
1	DEJAN KOLARIČ	69	75,82	Filip Špur in skupina volivcev
2	JOŽEF ŠALAMUN	39	42,86	DeSUS – Demokratična stranka upokojencev
3	BRANKO SERŠEN	45	49,45	SLS – Slovenska ljudska stranka

VOLILNA ENOTA 2 – BUNČANI

Vpisanih v volilni imenik: 154

Oddanih gl.: 111

Neveljavnih gl.: 2

Veljavnih gl.: 109

Zap.št.	Kandidat	Št. glasov	% glasov	Predlagatelj:
1	VEKOSLAV JUREŠ	93	85,32	SLS – Slovenska ljudska stranka
2	BRANKO GREGORINČIČ	92	84,17	Stanka Gregorinčič in skupina volivcev

VOLILNA ENOTA 3 – VERŽEJ

Vpisanih v volilni imenik: 313

Oddanih gl.: 165

Neveljavnih gl.: 4

Veljavnih gl.: 161

Zap.št.	Kandidat	Št. glasov	% glasov	Predlagatelj:
1	BORUT KAPUN	73	45,34	Štefan Maučec in skupina volivcev
2	DEJAN ŠKRGET	47	29,19	SD – Socialni demokrati
3	NADA BUNDERL RUS	73	45,34	Daniela Belec in skupina volivcev
4	JANEZ SUNKO	83	51,55	DeSUS – Demokratična stranka upokojencev

VOLILNA ENOTA 4 – VERŽEJ

Vpisanih v volilni imenik: 475

Oddanih gl.: 250

Neveljavnih gl.: 3

Veljavnih gl.: 247

Zap.št.	Kandidat	Št. glasov	% glasov	Predlagatelj:
1	ANDREJ SRAKA	91	36,84	Marija Rauter in skupina volivcev
2	MATIJA GALUNDER	74	29,96	SLS – Slovenska ljudska stranka
3	EMIL MOVRIN	66	26,72	Stanko Puhar in skupina volivcev

4	BETKA GABERC	39	15,79	SD – Socialni demokrati
5	BOGOMIL SERŠEN	134	54,25	Ksenija Seršen in skupina volivcev
6	STANISLAV CIGLAR	61	24,70	LDS – Liberalna demokracija Slovenije
7	ZLATKO ARVAJ	69	27,94	SDS – Slovenska demokratska stranka

V volilni enoti 2 sta kandidata Borut Kapun in Nada Bunderl Rus dobila enako število glasov. V skladu z drugim odstavkom 12. člena zakona o lokalnih volitvah, je o odločitvi o izvolitvi med njima odločil žreb.

V skladu s 107. členom zakona o lokalnih volitvah je bil za župana Občine Veržej izvoljen Slavko Petovar, stanujoč v Bunčanih 22 d.

V skladu z 11. členom zakona o lokalnih volitvah so bili v Občinski svet Občine Veržej izvoljeni naslednji kandidati:

1. Dejan Kolarič, stanujoč v Banovcih 12 a	I. volilna enota
2. Branko Seršen, stanujoč v Banovcih 15	I. volilna enota
3. Vekoslav Jureš, stanujoč v Bunčanih 5	II. volilna enota
4. Branko Gregorinčič, stanujoč v Bunčanih 48 a	II. volilna enota
5. Janez Sunko, stanujoč v Veržeju, Mladinska ulica 28	III. volilna enota
6. Nada Bunderl Rus, stanujoča v Veržeju, Mladinska ulica 3	III. volilna enota
7. Bogomil Seršen, stanujoč v Veržeju, Ulica Frana Kovačiča 17	IV. volilna enota
8. Andrej Sraka, stanujoč v Veržeju, Mlinska cesta 21	IV. volilna enota
9. Matija Galunder, stanujoč v Veržeju, Ulica Frana Kovačiča 5	IV. volilna enota

Novoizvoljeni člani občinskega sveta in župan so se 9. novembra 2010 sestali na prvi redni seji, ki je bila hkrati tudi konstitutivna. Sejo je vodil najstarejši član občinskega sveta, Janez Sunko, na njej pa so se potrdili mandati članom občinskega sveta. Novoizvoljeni člani občinskega sveta so sprejeli tudi ugotovitveni sklep o izvolitvi župana Občine Veržej ter izvolili tričlansko komisijo za mandatna vprašanja,

volitve in imenovanja. Člani te komisije so: Nada Bunderl Rus (predsednica), Branko Gregorinčič in Branko Seršen.

Novoizvoljenim predstavnikom lokalne oblasti čestitamo tudi iz našega uredništva ter jim želimo uspešno in učinkovito delo v prihodnjem mandatu.

Bojan Ferenc

Društvo za promocijo Prleških ekoloških kmetij

Glavni trg 13
9240 Ljutomer
ekoprlekija@gmail.com

Ekološko pridelana hrana je eden izmed temeljev zdravega življenja. Še posebej je to pomembno pri ogroženih skupinah prebivalstva, med katere spadajo tudi otroci. Če si želimo zdravo prihodnost, potrebujemo zdrave otroke. Če želimo zdrave otroke, jim moramo nuditi zdravo, kakovostno hrano. Na žalost pa to še ni tako globoko v zavesti slovenskih, sploh pa lokalnih potrošnikov ter tistih, ki so v šolah in vrtcih odgovorni za prehrano.

Prav z namenom ozaveščanja potrošnikov in lažjega nastopa na trgu smo v l. 2009 ustanovili DRUŠTVO ZA PROMOCIJO PRLEŠKIH EKOLOŠKIH KMETIJ. Ker smo v društvu začutili potrebo po povezovanju, lažjem nastopu na trgu ter po enotni blagovni znamki, s katero bi se prleške ekološke kmetije lažje predstavile na trgu, smo se prijavili na razpis Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja – »Ustanovitev skupne ekološke blagovne znamke LAS Prlekija«. Podporo pri projektu so nam izkazali v vseh enajstih prleških občinah in na Kmetijsko gozdarskem zavodu v Murski Soboti, ki v projektu nastopajo kot naši partnerji.

Zgodba o ekološkem kmetovanju v tem delu Sloveniji se je sicer začela že nekaj let nazaj. Nekateri naši člani že dalj časa kmetujejo ekološko, drugi so se za ta način pridelave odločili šele pred kratkim, vedno več pa je t. i. konvencionalnih pridelovalcev, ki resno razmišljajo o tem koraku. Vse vodi želja po zdravo pridelani hrani in boljšem odnosu do zemlje. Trenutno društvo šteje 24 članov, od tega jih je 12 v preusmeritvenem obdobju.

Foto: vse Marko Slavič

Prihajajo pa skoraj iz vseh prleških občin (Ljutomer, Razkrižje, Križevci pri Ljutomeru, Veržej, Sveti Jurij ob Ščavnici, Radenci, Gornja Radgona, Apače, Sveti Tomaž, Središče ob Dravi, Ormož).

Trenutno je prioriteta društva prav razvoj skupne blagovne znamke. A to še zdaleč ni vse. V društvu veliko pozornosti namenjamo ozaveščanju

potrošnikov in tudi neekoloških pridelovalcev o pomenu zdravega, ekološkega načina pridelave in uživanja hrane. Predsednik društva, Marko Slavič, je večkrat na različnih predavanjih in seminarjih predstavljal priložnosti in ovire razvoja ekološkega kmetijstva, še posebej v Prlekiji. Trudimo se, da bi skupaj z organizatorji prehrane v šolah in vrtcih v naši regiji

čim lažje vpeljali v prehrano naših otrok ekološko prehrano, še posebej lokalno pridelano. Med drugim bi želeli organizirati delavnice o pomenu ekološke prehrane otrok za zaposlene na šolah in vrtcih ter za starše. Prav na tem področju vidimo v prihodnosti veliko možnosti za sodelovanje, zavedamo pa se, da bo potrebno v ta projekt aktivno vključiti ne samo odgovorne v šolah in vrtcih, ampak tudi odgovorne občinski ravni.

Med aktivnostmi društva je tudi nastop na različnih prireditvah. Tako smo se predstavljali na razstavi Dobrote slovenskih kmetij na Ptuju. V mesecu avgustu pa smo uspešno izpeljali predstavitev na Kmetijsko živilskem sejmu Agra v Gornji Radgoni. Vse dni sejma smo bili prisotni na razstavnem prostoru v hali A – v »ekološkem kotičku«. V sodelovanju z Združenjem za ekološko kmetovanje SV Slovenije pa smo prvi dan sejma na prireditvenem prostoru pripravili ekološko tržnico. Le-ta je trajala ves dan in je zraven bogate ponudbe ekoloških dobrot ponujala še kulturni program s starimi običaji, plesi in petjem.

V društvu je naša naloga tudi, da pomagamo našim članom pri prodaji, čeprav večino pridelkov in izdelkov prodajo sami na domu, na tržnicah, v specializiranih trgovinah z ekološko oz. zdravo prehrano. Večkrat pa smo že bili povabljeni, da ob različnih priložnostih pripravimo pogostitve z našimi, ekološkimi pridelki in izdelki. Ker naši člani pokrivajo različne kmetijske panoge kot so poljedelstvo, vrtnarstvo, sadjarstvo, vinogradništvo, govedoreja in perutninarstvo, lahko poskrbimo, da so pogostitve raznolike, pestre ter predvsem polne svežih in okusnih ekoloških dobrot. Za razna društva, šole in druge ustanove organiziramo ekskurzije in naravoslovne dni na kmetijah naših članov.

Idej za naprej nam ne manjka. Prepričani smo, da bo v bodoče vedno več ljudi dovzetnih in ozaveščenih glede ekološko pridelane hrane. Upamo, da bomo lahko kot društvo in kot posamezniki prispevali vsaj delček k boljšemu poznavanju in zavedanju tega, da s pridelavo in uživanjem ekološke hrane prispevamo zelo veliko, ne samo zase, temveč smo koristni tudi naravi.

Sabina Germšek

Društvo za zaščito živali Pomurja

Veliko ljudi se ob tem, ko slišijo ime našega društva Društvo za zaščito živali, obrne in zgraža. Ljudje se zgražajo / zgražate, ker mislite, da smo neki nori skrajneži. Skrajneži, ki delamo proti tradiciji, proti družbi in proti človeku. A to je ravno nasprotno temu, kar mi dejansko smo!

Člani društva nismo nobeni skrajneži; včlanjeni smo čisto povprečni ljudje z družinami, obveznostmi, službami, ali še taki, ki obiskujejo šolo. Smo ljudje kot vi vsi, ki se jezimo na politike, se radi zabavamo v dobri družbi in nasmejimo dobri šali. Kar pa nas združuje je to, kar nas spravlja v dobro voljo: ljubezen do živali. Radi se nasmejimo mlademu razigranemu mačku, ki zganja norčije, in ponosno stopamo poleg našega psa, kot naš pes ponosno stopa poleg nas.

Nikar ne mislite, da ne maramo ljudi. Nič nas ne užalosti bolj, kot ko nam kdo zabrusi: »Rajši se brigajte za ljudi, kot pa za živali!« Ali pa: »Za živali ja, za ljudi pa ne!« Če bi poznali naše delo, ne bi tako mislili! Mi pomagamo ravno ljudem – in sicer na področju živali. Zato, ker imamo radi oboje, ljudi in živali. In ker vemo, da jih imate radi, na nek način, tudi vi.

Verjetno ni treba posebej poudarjat, da je pobijanje živali slabo. Tega, mislim, da se zavedamo vsi. In vsi vemo tudi, da ko je mačka spet breja - in to že tretjič to leto!, ni nihče posebej vesel. In to zato, ker ne vemo kam z mladiči. Nikamor z njimi! Ko se enkrat že kotijo, jim moramo pustiti živeti, ker vsako življenje je sveto. Ko je mačka že breja, smo prepozni. Zato pa lahko storimo nekaj že prej; sterilizirajmo mačko (psičko)! Sterilizacija samičke je operacijski poseg, ki ga opravi veterinar. Po operaciji samička več ne more zanositi in ne prinaša več domov nezaželenih mladičkov. Sterilizacija je najboljša pot za vse; za samičko (če ji prehitro odvzemamo mladičke, lahko pride do vnetja dojk, izčrpanost zaradi neprestane brejosti in še in še), za mladičke, ki se izognejo prehitri in predvsem prekruti smrti, ter za vas, ki ste enkrat za vedno rešeni problemov, kam z mladiči, oz. kako nahraniti vse te mladiče.

Ob tem pa naj vas samo opomnim, da je kakršnokoli nasilje nad živaljo prepovedano in s tem kaznivo. Vsekakor pa slab zgled za vaše otroke, vnuke, sosede in celotno okolico. Še posebej bi vas pa rada spomnila na 11. člen Zakona o zaščiti živali (Ur. l. RS, št. 43/2007), ki pravi: »Skrbnik hišnih živali mora z zagotovitvijo osamitve, kontracepcije, sterilizacije ali kastracije živali preprečiti rojstvo nezaželenih živali.«

Člani Društva za zaščito živali vas zato pozivamo, da svojo žival daste čim prej sterilizirati ali kastrirati. Za kakršnokoli vprašanje ali nasvet se lahko obrnete na nas – saj, zato pa smo! Obrnite se na nas tudi, če boste kje videli mučenje živali – ne pustite, da nedolžna bitja trpijo! Vsekakor pa o mučenju obvestite tudi pristojni organ – veterinarsko inšpekcijo v Murski Soboti na naslov: VURS OBMOČNI URAD MURSKA SOBOTA, Kocljeva ul. 10, 9000 Murska Sobota, Tel. št.: 02/521-43-40, E-pošta: ou-murskasobota.vurs@gov.si

Pustite živalim, da narišejo nasmeh na vaših ustnicah, kakor vidite, da nasmejijo malega otroka. Pustite živalim, da vam pokažejo, da vas občudujejo in vi pokažite njim, da vam lahko zaupajo!

DRUŠTVO ZA ZAŠČITO ŽIVALI POMURJA

Trg zmage 8, p.p. 30, 9000 Murska Sobota

Tel. št.: 031/528-396, 070/879-212, 040/736-313

www.dzmpomurja.si

E-pošta: dzmpom@gmail.com

Ana, članica

Društva za zaščito živali Pomurja

CVŽU Pomurje –

Center vseživljenjskega učenja Pomurje

Na obisku v občini Ljutomer

V osebnih in zaupnih pogovorih nudimo brezplačne informacije in svetovanje o možnostih izobraževanja odraslih. Informiranje in svetovanje izvajamo osebno na sedežu Svetovalnega središča Murska Sobota na Slomškovi ulici 33 v Murski Soboti, po telefonu 02 536-15-76, ali po elektronski pošti svetovalno.sredisce@lums.si, vsako 3. sredo v mesecu od 14.00 do 16.00 ure pa v prostorih ŠIM - Javni zavod za šport, izobraževanje odraslih in mladino, Ormoška 22, Ljutomer

Dejavnost ISIO – informiranje in svetovanje v izobraževanju odraslih

se izvaja v okviru projekta Centra vseživljenjskega učenja Pomurje – CVŽU Pomurje. Dejavnost je financirana iz sredstev Evropskega socialnega sklada (85%) in Ministrstva za šolstvo in šport (15%).

Svetovalno središče Murska Sobota

Zvezdno zimsko nebo nad Božično vasjo

Pred nami je zimski čas, čas kratkih dni in dolgih noči. Čas, ko nas misli ponesejo vase in čas, ki ga ob dolgih večerih bolj doživljamo v družinskem vzdušju in pričakovanju čudeža božične noči in rojstva ljubezni. Narava se je na svoje spanje že dobro pripravila, drevesa so odvrгла listje in si z njim pokrila korenine, ptice selivke so odletele na jug, ptice stalnice stikajo za hrano na naših vrtovih in živih mejah, veverice in polhi so si napolnili svoje shrambe, bobri ob Muri so si spletli gnezda. Rastline, živali in ljudje čakamo le še na čudovito belo snežno odejo, ki bo razsvetlila temne in dolge noči in v čigar sneženih kristalčkih se bo svetlikal sončni odsev lune in ozvezdij daljnih galaksij. Ljudje posedamo v toplih prostorih in si pripovedujemo zgodbe iz preteklosti, prepevamo stare pesmi in pripravljamo praznične dobrote zase in naše prijatelje. Nad našimi bivališči se pretaka energija ljubezni, darežljivosti in spokoja.

Tako bi bilo, če bi živeli v pravljici ali kot se starejši spominjajo nekdanjih časov, ko še ni bilo povsod v izobilju električne energije. Naš življenjski slog je postal nemiren, nestrpen in tekmovalen. Postali smo neučakani in hitimo z razsvetljevanjem svojih domov, ulic v mestu in v vaseh že dva meseca pred božičem. Prodajalci nam pošiljajo reklamne oglase in na policah trgovskih hiš se šibi količina raznoraznih svetlečih okraskov uporabnih zunaj in znotraj. Hitimo po

nakupih in domov prinašamo okraske, ki jih bomo dodali k ulični razsvetljavi, ter tako še dodatno povečali že prekomerno svetlobno onesnaženje. Mesta, vasi, gospodinjstva tekmujejo med seboj, kdo bo imel bolj domiselno, bolj kričečo in bolj utripajočo razsvetlavo ter kdo jo bo prvi razstavil in prižgal. En pred drugim se bahamo in razkazujemo svoje finančno stanje in z njim svojo kulturo, svoj odnos do dediščine, do narave in do sosedov. Pri tem večina niti ne pomisli, da živimo v času, ko se veliko ljudi bori za topel dom, za hrano na mizi in toplo obleko. Še redkeje med nakupom pomislimo, koliko kilovatov električne energije je bilo porabljenih za njihovo izdelavo in kako je energija nastala? Ali je bila z njo uničena reka, preseljeni ljudje in pregnane živali, poslabšan zrak in zdravje ljudi zaradi dima iz elektrarne ali povzročen stres zaradi strahu pri ljudeh, ki živijo ob jedrskih elektrarnah? Še manj razmišljamo o tem, kje bodo končali okraski in koliko energije bo potrebno za njihovo razgradnjo? Žene nas nakupovalna in tekmovalna mrzlica, za katero je samo eno zdravilo - varčevanje. Varčevanje z energijo in varčevanje s snovmi ter varčevanje s časom, ki bi ga lahko bolje izkoristili namesto z nakupi, z druženjem in negovanjem ljubezni do sebe, do svojih bližnjih in vseh bitij na tem prelepem planetu Gei.

Vprašajmo se, kako je bilo nekoč, ko ni bilo javne razsvetljave in je bilo nebo v jasnih zimskih nočeh posuto z zvezdami? Zimsko zvezdno nebo, ki je najlepše med vsemi, ki nam jih razkazuje naše osončje v dolgih nočeh ob pogledu v vesolje, v oddaljene galaksije in druga osončja. Je kot hrepenenje po potovanju v neznane kraje in kot upanje za svetlejšo prihodnost. Trije kralji so potovali za zvezdo repatico, ki jim je pokazala pot do božjega deteta, ki je ležalo v jaslih. Dandanes je ob razsvetljenih nočeh sploh ne bi videli. Morda je sploh ne bi iskali? Smo res srečni in zadovoljni ob ume-tnih svetlikajočih lučkah in ali nas te lahko pripeljejo do več ljubezni? Ali

nas kljub vsemu morda ne bo ravno pogled v zvezdno zimsko nebo osrečil bolj kot pogled na osvetljene hiše in ulice? Poskusite in primerjate doživetje ob pogledu na eno in drugo. Poiščite Veliki in Mali voz, Orion in Kasiopejo, Sirij in Severnico, Jupiter in Venero in se spomnite Božične noči, ki jo je pred 2010 leti razsvetljevala zvezda repatica.

Opogumimo se in ugasnimo javno razsvetljava vsaj ob božičnem času v Božični vasi in se sprehodimo ob intimno osvetljenih hišnih jaslicah in podoživimo občutje ljudi ob rojstvu Jezusa Kristusa in ob prihodu Treh kraljev, ki so prinesli darove. Zglejmo se skupaj v nemo nad Božično vasjo, ki ima najširše obzorje in na katerem lahko vidimo vse zvezde zimskega neba. Pogoj zato, da jih bomo videli je jasno nebo in tema v okolju. Morda bomo videli zvezdni utrinek in si zaželeli miru in ljubezni v novem letu?

Spoštovane bralke in bralci. V prihajajočem letu vam želim temno, z zvezdami posuto nebo, veliko zvezdnih utrinkov, zdravilen spanec in prijetne sanje o blagostanju in sožitju med naravo in nami, njenimi skrbniki. Prevzemimo v mednarodnem letu varstva gozdov, vsi skupaj, nase breme prihodnosti, ki jo zapuščamo našim vnukom in jim ob božiču podarimo izkušnjo v naravi, v temi zvezdnega zimskega neba nad Božično vasjo in nad široko mursko ravnico. Srečno 2011!

Zvezdne slike in vse o svetlobnem onesnaževanju lahko preberete na spletni strani društva za temno nebo: www.temnonebo.org

Stanka Dešnik, univ.dipl.inž.kraj.arh.

Spoznajmo občana Suzana Puhar

Bodoča arheologinja, Nefiks tutorica, prostovoljka, animatorka, članica zbora in še kaj. Suzana Puhar je dekle, ki izkoristi vsak trenutek svojega življenja - zase, predvsem pa za druge. S postavljenimi cilji in aktivnim vključevanjem v različne skupine pa presega podobo povprečnega mladostnika. Del svojih izkušenj je delila tudi z nami.

1. Kaj te je navdušilo za študij arheologije?

V sedmem razredu osnovne šole smo se pri zgodovini odpravili na ogled izkopavanja, mislim da v Beltince, kjer so izkopavali na trasi avtoceste. Tam sem se prvič »od blizu« seznanila z arheologijo in od takrat je bila to moja edina »resnejša« želja za študij. Nikakor pa za to ni kriv Indiana Jones. ☺

2. Ker te tudi osebno poznam, vem, da je arheologija del tvojega vsakdana tako v Ljubljani kot v Veržeju. Kako povezuješ študij s prakso?

Zraven študija delam na izkopavanjih v Ljubljani. Če je možno, se udeležujem tudi kakih neformalnih izobraževanj (npr. o delovanju muzeja, ...), občasno obiščem kako razstavo, ali grem na strokovno ekskurzijo. Letos sem študij prav tako povezala z oratorijsko delavnico, kjer sem otrokom poskušala predstaviti delo arheologa.

3. V prostem času si tudi Nefiks tutorica. Kaj to sploh je in kakšne so tvoje naloge?

Nefiks je neformalni indeks oz. indeks neformalnega izobraževanja, namenjen beleženju neformalno pri-

Foto: Tadeja Puhar

dobljenega znanja, kar lahko posamezniku koristi pri iskanju (prve) zaposlitve. Namenjen je predvsem mladim, starejšim od 14 let, ki tudi neformalno nabirajo izkušnje in znanja. Moje naloge kot Nefiks tutorke pa so – ne samo, da promoviram Nefiks in pomagam uporabnikom vanj vpisovati njihova pridobljena znanja, ampak tudi promocija samega neformalnega izobraževanja. Zraven tega se tudi sama veliko naučim.

4. Kot prostovoljka pa se udeležuješ tudi pri Mladinskem cehu in Salezijanskem mladinskem centru v Veržeju.

Tako je, pod Mladinski ceh spada Nefiks tutorstvo, prav tako pa sem predstavnica Mladinskega ceha v Mladinskem svetu Ljubljane. Občasno pomagam tudi pri kakšnih drugih Cehovih projektih. V SMC Veržej pa sem animatorka.

5. Marsikdo ne razume, zakaj se ljudje odločajo za prostovoljstvo. Menijo, da je izguba časa, če nekaj delaš zastonj. Kaj ti misliš o tem?

To nikakor ni izguba časa. Začneš po navadi zato, da poskusiš nekaj novega, da uresničiš svoje ideje, zamisli, da se pač na tak način udeležuješ v nekem okolju. Čez čas pa ti to zleze

Foto: Tadeja Pulnar

Lokalni energetski koncept Občine Veržej (3. del)

2.2.2 Emisije pri porabi energentov

Vsekakor sta raba energije in njeno pridobivanje tesno povezana z vplivi na okolje. Pri zgorevanju goriv se sproščajo različne snovi, ki so bile pred pretvorbo nevtralne, vezane v gorivih, po pretvorbi pa imajo pogosto škodljiv vpliv na okolico oziroma ozračje. Po sklepu vlade Republike Slovenije o določitvi območij in stopenj onesnaženosti zaradi žveplovega dioksida, dušikovih oksidov, delcev, svineca benzena, ogljikovega monoksida in ozona v zunanjem zraku (Ur. list št. 72/2005) spada območje občine Veržej v II. območje onesnaženosti, kar pomeni, da je zrak onesnažen pod dovoljeno mejo. Prikaz emisij je hkrati pomoč pri možnem izboljšanju stanja z zamenjavo energentov z učinkovitejšo rabo energije.

Tabela 10: Emisije v občini Veržej po sedanjem načinu izrabe energentov za ogrevno in tehnološko toploto razen prometa in brez el. en. za razsvetljavo in pogone

	CO ₂ t/leto	SO ₂ t/leto	NO _x t/leto	C _x H _y t/leto	CO t/leto	Prah t/leto	Skupaj t/leto
ELKO	2.278,46	3,695	1,232	0,185	1,385	0,154	2.285,111
Les	0	0,354	2,734	2,734	77,208	1,126	84,156
Premog	61,11	0,945	0,107	0,573	3,213	0,202	66,15
UNP	60,5	0,003	0,11	0,007	0,055	0	60,675
Električna energija	6,945	0,04	0,036	0,015	0,089	0,001	7,126
SKUPAJ	2.407,015	5,037	4,219	3,514	81,95	1,483	2.503,218

Vir: Izračun na podlagi anket in statističnega urada RS, Popis prebivalstva, gospodinjstev in stanovanj 2002

pod kožo in postane tvoj način življenja – potem je zelo težko omejiti ali opustiti take dejavnosti. Seveda pa se da skozi prostovoljstvo tudi veliko naučiti, če le malo pobrskaš po ponujenih možnostih. ☺

6. Poleg vseh aktivnosti najdeš še vedno čas za petje v mladinskem pevskem zboru Žarek.

Vaje imamo na srečo ob vikendih, tako da se jih udeležim, ko je le možno. Že v osnovni šoli sem rada pela v zboru, v času srednje šole pa si na žalost za to nikoli nisem vzela časa.

7. Tvoja najljubša pesem..

Vsak dan se najde kakšna druga, odvisno pa je tako od melodije, besedila, kot tudi od mojega razpoloženja.

8. Če bi imela krila, kam bi najprej poletela?

Verjetno kar v kakšno vasico v Afriki, med otroke.

9. Tvoja najbolj nora izkušnja..

Definitivno skok s padalom.

10. Misel, ki te vodi v življenju..

Priložnost zamujena ne vrne se nobena. ☺

Mateja Rus

Tabela 11: Emisije v občini Veržej po sedanjem načinu izrabe energentov za podjetja (brez el. en. za pogone in razsvetljavo in brez prometa)

	CO ₂ t/leto	SO ₂ t/leto	NO _x t/leto	C _x H _y t/leto	CO t/leto	Prah t/leto	Skupaj t/leto
ELKO	778,480	1,262	0,421	0,063	0,473	0,053	780,752
Les	0	0,001	0,008	0,008	0,216	0,003	0,236
Premog	14,550	0,225	0,025	0,136	0,765	0,048	15,749
UNP	15,400	0,001	0,028	0,002	0,014	z	15,445
SKUPAJ	808,430	1,489	0,482	0,209	1,468	0,104	812,182

Vir: Izračun na podlagi anket in statističnega urada RS, Popis prebivalstva, gospodinjstev in stanovanj 2002

Tabela 12: Emisije v občini Veržej po sedanjem načinu izrabe energentov za gospodinjstva razen prometa in brez el. energija za razsvetljavo in pogone

	CO ₂ t/leto	SO ₂ t/leto	NO _x t/leto	C _x H _y t/leto	CO t/leto	Prah t/leto	Skupaj t/leto
ELKO	1.369	2,22	0,74	0,111	0,832	0,092	1.372,995
Les	0	0,274	2,115	2,115	59,712	0,871	65,087
Premog	46,56	0,72	0,081	0,437	2,448	0,154	50,4
UNP	21,45	0,001	0,039	0,002	0,024	z	21,516
Električna energija	6,94	0,04	0,036	0,015	0,089	0,001	4,028
SKUPAJ	1.443,95	3,255	3,011	2,68	63,105	1,118	1.514,026

Vir: Izračun na podlagi anket in statističnega urada RS, Popis prebivalstva, gospodinjstev in stanovanj 2002

Tabela 13: Emisije v občini Veržej po sedanjem načinu izrabe energentov za ogrevno in tehnološko toploto in el. en. za razsvetlavo in pogone (razen prometa)

	CO ₂	SO ₂	NO _x	C _x H _y	CO	Prah	Skupaj
	t/leto	t/leto	t/leto	t/leto	t/leto	t/leto	t/leto
ELKO	2.278,46	3,695	1,232	0,185	1,385	0,154	2.285,111
Les	0	0,354	2,734	2,734	77,208	1,126	84,156
Premog	61,11	0,945	0,107	0,573	3,213	0,202	66,15
UNP	60,5	0,003	0,11	0,007	0,055	0	60,675
Električna energija	3.143,307	18,104	16,294	6,902	40,259	0,634	3.225,5
SKUPAJ	5.543,377	23,101	20,477	10,401	122,12	2,116	5.721,592

Vir: Izračun na podlagi anket in statističnega urada RS, Popis prebivalstva, gospodinjstev in stanovanj 2002

Tabela 14: Emisije v občini Veržej v cestnem prometu (emisije iz lastnih vozil)

	CO	CO ₂	C _x H _y	NO _x	Prah	SO ₂	Skupaj
	t/leto	t/leto	t/leto	t/leto	t/leto	t/leto	t/leto
Osebna vozila	12,787	1515,800	0,148	2,965	0,204	0,241	1532,145
Tovorna vozila	1,278	399,118	0,010	4,669	0,147	0,049	405,272
Traktorji	1,633	104,606	0,243	0,973	0,122	0,009	107,586
Kolesa z motorjem	0,967	9,442	0,004	0,022	0,000	0,001	10,437
Ostala vozila	1,734	205,400	0,019	0,385	0,028	0,028	207,594
SKUPAJ	18,399	2234,367	0,425	9,015	0,501	0,327	2263,034

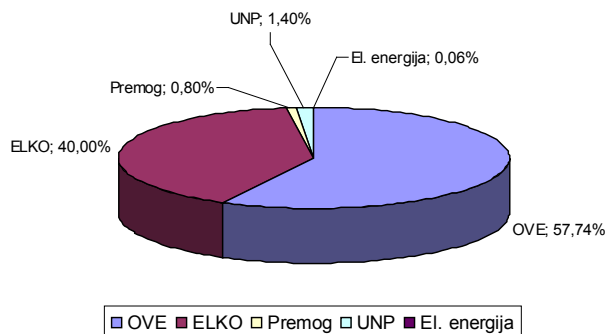
Vir: Izračun na podlagi anket in statističnega urada RS, Popis prebivalstva, gospodinjstev in stanovanj 2002, emisijski faktorji za preračun emisij v prometu povzeti po »Emissionsfaktoren als Grundlage für die Österreichische luftschadstoff-inventur – Stand 2003, Wien, Umweltbundesamt«

2.2.3 Trenutno izkoriščanje in potenciali obnovljivih virov energije v občini

Na sliki 9 je prikazano razmerje med izkoriščenimi lokalnimi obnovljivimi viri energije. V največji meri je zastopana lesna biomasa. Energija sončnega sevanja se uporablja izključno za ogrevanje sanitarne vode za gospodinjstva. Tako je OVE (les) za ogrevanje in tehnološko toploto v občini Veržej zastopana v 49,7 % oz. 8.936 MWh/leto, kar je razvidno s slike. Delež OVE (lesna biomasa) za ogrevanje stanovanj pa je kar 62,3 % oz. 8.912 MWh/leto (Slika 9). Pri analizi deleža OVE (lesna biomasa) napram porabi vse energije, razen prometa, pa je le-ta 36,8 % oz. 8.936 MWh/leto (Slika 10). Lesne biomase za ogrevanje stanovanj se uporablja 4.456 m³, okrog 12 m³ pa je porabijo v zasebnih podjetjih.

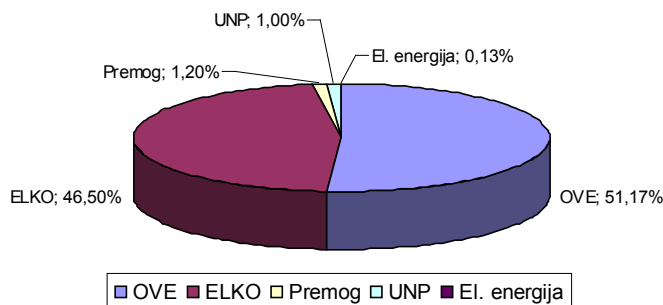
Znani potenciali OVE v občini Veržej so razen lesne biomase in energije sonca še v potencialno neizkoriščeni geotermalni energiji in v potencialu bioplina.

Delež OVE za ogrevanje in pripravo tehnološke toplote

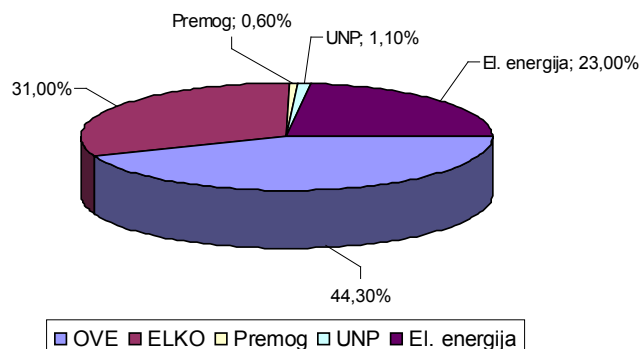
Slika 8: Delež OVE za ogrevanje in pripravo tehnološke toplote

Delež OVE za ogrevanje stanovanj

Slika 9: Delež OVE za ogrevanje stanovanj

Delež OVE - Vsa energija razen prometa

Slika 10: Delež OVE – vsa energija razen prometa

1.2.4 Varčevalni potenciali na področju rabe energije

Gotovo je največji potencial na področju rabe energije v učinkoviti uporabi energentov pri ogrevanju stavb, tako v javnem kot tudi v stanovanjskem sektorju. Eden od možnih večjih prihrankov pa je tudi učinkovita raba energije pri javni razsvetljavi.

Pokazatelj možnih prihrankov je tako imenovano energijsko število (vedno moramo paziti na definicijo E števila, ali govorimo o energijskem številu primarne energije ali končne energije ali seštevek energije za ogrevanje, pripravo tople sanitarne vode in/ali električne energije za rabo v stavbi in seveda o neto koristni površini stavbe ali o bruto površini stavbe). Tako lahko na grobo ocenimo energijsko učinkovitost stavb, ki vključuje stanje ovoja zgradbe, njeno tehnično opremljenost, kurilno napravo in bivalne navade uporabnikov.

Za dosego varčevalnih ukrepov predlagamo čimprejnjše izvajanje ukrepov učinkovite rabe energije, ki so opisani v poročilu.

1.2.5 Šibke točke obstoječe oskrbe in rabe energije

Predhodno smo že analizirali obstoječe stanje oskrbe in rabe energije skupaj z emisijami snovi v ozračje. Šibke točke oskrbe in rabe energije v občini Veržej so na splošno:

- na lokalnem nivoju do tozadevne energetske zasnove ni bilo nobenega spremljanja niti načrtnega usmerjanja in koordiniranja aktivnosti v zvezi z oskrbo in porabo energije,
- v občini ni zadolžene osebe za energetski menedžment,
- pri racionalni rabi energije ni večjih aktivnosti promocij pilotskih projektov, niti javnim službam niti gospodarstvu in tudi ne posameznim fizičnim osebam, čeravno je nekaj vzorčno pilotskih projektov že izpeljanih.

Nadaljnje šibke točke obstoječe oskrbe in rabe energije v občini Veržej so še:

- raba energije za ogrevanje posameznih stavb je previsoka (preveliko energijsko število),
- lesni potencial v občini zgoreva večinoma v zastarelih pečeh z majhnim izkoristkom, večkrat v kombiniranih pečeh. V zvezi s tem predlagamo prehod na sodobne kotle z visokimi izkoristki,
- poraba energije v javnih stavbah je previsoka,
- pri večjih porabnikih energije ni opravljenih energetskih pregledov, razen nekaterih redkih izjem,
- v kotlovnica so večinoma zastareli predimenzionirani kotli,
- pri večjih porabnikih ni vpeljanega energetskega knjigovodstva (potrebno za določitev varčevalnega potenciala in spremljanje izvajanja posameznih varčevalnih ukrepov),
- premalo se uporablja sončna energija,
- veliko hiš, predvsem starejših, je slabo izoliranih,
- neizkoriščena možnost energetskega svetovanja za občane, ki je zastoj,
- premajhna izkoriščenost uporabe oziroma prehoda energentov iz kurilnega olja na zemeljski plin (pasivnost tudi pri pravnih osebah),
- premajhna aktivnost za širitev proizvodnje biodizla.

Lokalna energetska agencija za Pomurje, Martjanci

Medgeneracijska družjenja ob lončarskem vretenu

Konec decembra 2010 se bo v Veržeju zaključil projekt z naslovom »Spoštuj preteklost, ustvarjaj prihodnost: Medgeneracijska družjenja ob lončarskem vretenu«, ki ga Zavod Marianum Veržej-Center DUO izvaja od 1. junija 2010 v okviru Lokalnega izvedbenega načrta LAS Prlekija za leto 2010, pod prednostno nalogo Izboljšanje kakovosti življenja na podeželju in razvoj perspektivnih gospodarskih dejavnosti. Projekt sofinancirata Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja, pristop LEADER, in Republika Slovenija, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Ozadje projekta

S procesom postopnega, a vztrajnega demografskega staranja prebivalstva Slovenije, se med razvojnimi ovirami, značilnimi tudi za Prlekijo, pojavljajo problemi medgeneracijskega sožitja in socialne oz. družbene vključenosti starejših. S ponudbo brezplačnih rokodelskih delavnic z glino, v družbi najmlajših, smo starejšim aktivno zapolnili prosti čas, vzpostavili komunikacijski most nad »generacijskim prepadom« ter ohranili živ spomin na kulturno izročilo oblikovanja gline nekoč v primerjavi z danes. Hkrati je projekt s svojo vsebino ustrezal tudi potrebam posameznih ciljnih skupin - turistov, družin z otroki in upokojevcem. Delavnice so bile priložnost skupnega preživljanja prostega časa za celo družino ter so bile fizično manj zahtevne za starejše. Navsezadnje pa je glina material, ki mu, tako laiki kot strokovnjaki, pripisujejo tudi terapevtske lastnosti.

Osrednji namen projekta je bil ustvariti dodano vrednost rokodelskih delavnic oblikovanja gline, ki so se v letu 2010 izvajale v Centru domače in umetnostne obrti v Veržeju,

tako za lokalno prebivalstvo kot tudi za domače in tuje obiskovalce Prlekije. S projektom smo želeli nadgraditi ponudbo obstoječih rokodelskih delavnic v Prlekiji z večinoma demonstracijsko oz. turistično-komercialno vsebino v smeri spodbujanja medgeneracijskega sožitja ter krepitve kulturne prepoznavnosti oblikovanja glin na območju Prlekije.

Cilji projekta:

- izdelati model medgeneracijskih rokodelskih delavnic (pripraviti nabor metod, tehnik in vsebinskih sklopov za kvalitetno izvajanje programov rokodelskih delavnic kot segmenta kulturno-turistične ponudbe Prlekije),
- popularizacija rokodelske dediščine med organizatorji prirediteljev, mentorji / animatorji ter med širšo javnostjo (domačini, obiskovalci) v vseh starostnih generacijah,
- dokumentirati pričevanja o uporabi glin v vsakdanjiku prleškega človeka,
- spodbuditi kulturno prepoznavnost Prlekije na primeru rokodelskega ustvarjanja z glino.

10. decembra 2010 bomo v Zavodu Marianum Veržej organizirali tiskovno konferenco, na kateri bomo medijem in širši javnosti predstavili potek in glavne rezultate projekta. V predvorju Kovačičeve dvorane bo na ogled priložnostna razstava izdelkov, ustvarjenih v lončarskih delavnicah pod strokovnim mentorstvom, spremljala jo bo video-projekcija utrinkov z delavnic. Razstava bo na ogled do 10. januarja 2011. Lepo vabljeni.

Janez Krnc, Tatjana Vokić Vojković

Nosilec projekta: Zavod Marianum Veržej.

Projekt sofinancirajo:

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja

Evropa investira v podeželje

Projekt Biomura in RRA Mura

Foto: dr. Boštjana Žajdela

Regionalna razvojna agencija Mura (RRA Mura) z veseljem sodeluje kot projektni partner pri projektu BIOMURA, Varstvo biodiverzitete reke Mure v Sloveniji, v okviru programa Life. Kot regijska razvojna agencija na vse naravne resurse gledamo zelo kompleksno, še posebej na reko Muro.

S svojim prispevkom na projektu, smo leta 2007 vzpostavili spletno stran projekta Biomura: www.biomura.si, ki na prijazen način približa projekt širši javnosti. Spletna stran podaja podrobnejšo predstavitev projekta Biomura s cilji in ukrepi ter aktivnostmi na projektu, kjer so tudi objavljeni rezultati projekta. Ker je to naravovarstveni projekt, smo posebno pozornost namenili Naturi 2000 in reki Muri in drugim aktualnim dogodkom v Pomurju. Spletna stran vsebuje tudi bogato galerijo z živalskim in rastlinskim svet ob reki Muri ter vsemi aktualni dogodki na projektu Biomura.

Leta 2007 smo prav tako izpeljali 1. regionalno delavnico, katere namen je bil, da se predstavi projekt Biomura ter pridobi podpora in pobude udeležencev, kateri so se odzvali v lepem številu.

V letu 2008 smo postavili promocijski center na lokaciji RRA Mura in na Otoku ljubezni v Ižakovcih, ki spada v projektno območje projekta Biomura. RRA Mura s tem prispeva k promociji in informiranju o projektu Biomura, ozaveščanju o reki Muri, naravi, Naturi 2000 in biotski raznovrstnosti. Na razpolago imamo tudi promocijsko gradivo projekta Biomura, ki ga obiskovalci Regionalne razvojne agencije pridno odnašajo s seboj.

S pomočjo zunanjih sodelavcev L.I.B.R.A. smo izpeljali 3 letno snemanje filma Biomura. Tako smo prikazali življenje ob reki Muri v vseh letnih časih, ter tudi ciljne vrste in habitate, ter same posege v okviru projekta Biomura. Vsako leto smo pripravili prve rezultate v obliki krajših filmov, katerih kadri so se uporabili za končni dokumentarni film Biomura LIFE, ki smo ga končali v letu 2010. Tega in vse predhodne si lahko ogledate tudi na spletni strani projekta Biomura.

Ves čas trajanja projekta smo o projektu Biomura poročali na mednarodnih, regionalnih in lokalnih dogodkih ter v časopisih. Za naslednje leto (okvirno junija) nas čaka izvedba 2. regionalne delavnice s predstavitvijo rezultatov projekta Biomura, ter nadaljnja promocija projekta Biomura in filma Biomura.

V naslednji izdaji občinskega glasila bomo predstavili izvedene projektne aktivnosti na območju Občine Veržej.

Zapisala in fotografirala: dr. Boštjana Žajdela, RRA Mura

TURISTIČNI PONUDNIKI OBČINE VERŽEJ SE PREDSTAVLJAJO

Apartmentji Picasso

Gostilna in picerija Picasso je, od letošnjega leta, znana ne samo po odlični kulinariki, temveč tudi po novo odprtih apartmajih. O njihovi dodatni ponudbi smo se pogovarjali z Barbaro Gunčar, novo lastnico gostilne in picerije Picasso.

Vse foto: arhiv gostilne in picerije Picasso

1. Gostom vaših apartmajev je na razpolago tudi domača prleška kulinarika.

Naša filozofija je, da želimo vzdrževati vse, kar je prvobitno povezano z ognjem, kar je čim bolj naravno in spoštuje preteklost. Že prejšnji lastniki so pice pekli v krušni peči, uporabljali črno moko, doma gojili zelenjavo, mi pa skušamo to nadgraditi. K ponudbi smo dodali bograč, gibanico, če pa je le mogoče, pa gostom tudi pri pijači ponudimo postržjačo. Upam, da bomo k tej ponudbi dodali še kakšno jed, ki je značilna za ta prostor.

2. Na čem gradite prepoznavnost vaših apartmajev?

Ker sta se tu srečevala Bruno in Ana, zgodba je resnična, apartmaji nosijo njuno ime. Šlo je za prepovedano ljubezen. Mi smo apartmaja obnovili (parket, kuhinje) dodali internetno televizijo, da pa bi se gostje dobro počutili, smo sobe pobarvali po načelu Feng shui. Na tak način naj bi se energije pozitivno pretakale. V vsakem apartmaju je tudi kamin,

ki ga pred prihodom gosta, kadar je hladno, tudi zakurimo, da se gost prijetno počuti. Gostje so nam povedali, da je gledati ogenj res prijeten občutek, ki so ga že pozabili.

3. Postavili ste tudi lastno spletno stran za promocijo vaše ponudbe. Kako pa bi na splošno ocenili podporno infrastrukturo (promocijski, informacijski in trženjski kanali), ki je na razpolago turističnim ponudnikom v Občini Veržej in širše v Pomurju?

Res sem vesela, da Občina Veržej, predvsem TIC in Center DUO, tako povezujejo ponudnike. Kar se tiče trženja, bi se morali najbrž večkrat srečati, da bi lahko vsak povedal svoje mnenje, in nastopati bolj povezano. Vsekakor pa nam je v pomoč, da lahko ponudimo gostom tudi druge aktivnosti.

4. Vaši načrti v prihodnjih 5 letih?

Če nam bo sreča naklonjena, bi radi spomladi 2011 uredili še tri apartmaje nad gostilno. Pripravljamo projekte še za 5 hišic, v katerih bo skupaj 10 do 12

apartmajev in majhen wellness. Vendar pa bo vse odvisno od tega, če bomo dobili evropska sredstva. Letošnje leto je bilo za nas zelo težko, saj ocenjujemo, da smo poleg začetnih težav, padli ravno v čas krize, tako da upam, da se bomo lahko držali teh načrtov.

Tatjana Vokić Vojkovič

Kontaktne informacije:

Gostilna in picerija Picasso
Banovci 11
9241 Veržej
T: +386 2 588 90 23
M: +386 41 741 203
E: picasso@siol.net in barbara.guncar@t-2.net
S: www.picasso-turizem.si

Zlata medalja za medene srčke, prvo mesto iz kmetije za vas in obiski iz drugega konca sveta

Letošnje leto je bilo za našo Čebelarstvo in turistično kmetijo Šalamun zelo pestro. V mesecu maju smo sodelovali na Dobrotah slovenskih kmetij in za medenjake - medene srčke dobili zlato medaljo z vsemi možnimi točkami, za prleško tünko pa bronasto medaljo.

Pohvalimo se lahko s prvim mestom v nagradnem tekmovanju IZ KMETIJE ZA VAS, ki ga organizirata Kmetijsko gozdarska zbornica in Kmečki glas. Podelitev je bila na Radgonskem sejmu AGRA. Po tem sejmu smo si pridobili sodelovanje na skupni stojnici, ki je bila predstavljena tudi na Obrtnem

sejmu v Celju, na Apimedici - Internacionalni forum o apiterapiji v Ljubljani (28. 9. – 2. 10. 2010) in sejmu Narava in Zdravje na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani.

Leto 2010 nam je prineslo par zanimivih gostov – v maju družino iz Tajske – Bagkoka – Chintakanont Klaijumlang Kanit, Churaipon in IngSong. Septembra sta prikolesarila kolesarja iz Avstralije, Stephen Gray iz Kanade, Nathan Sarah Alice.

Obiskali so nas tudi učenci OŠ Križevci in OŠ Ljutomer, ki smo jim predstavili čebelarstvo, v času točenja akacijevega medu pa so nas obiskali študenti agronomske fakultete iz Maribora pod vodstvom dr. Stanka Kopuna. Sedaj se že veselimo decembra in Božične vasi Banovci.

Družina Šalamun

Vse foto: družina Šalamun

VESELI DECEMBER - ČAS PRIČAKOVANJ ...

Vsaka naj zvezdica z neba pošlje na tisoče drobnih želja...

Praznično vzdušje krepki nam duha...

V prihodnost ozrimo se iz srca...

Vse koščke sreče na kup poberimo, kolo tega časa naprej poženimo !

Vrtec Veržej

SREDA, 22.12.2010

Praznični dopoldan ob svečkah

ČETRTEK, 23.12.2010, ob 9.30

PRIHOD DEDKA MRAZA

PETEK, 24.12.2010

IGRA Z NOVIMI IGRAČAMI

Staro leto zdaj odhaja,

novo - 2011

z naglico prihaja.

Sprejmimo ga z željo to, da nam zdravo, srečno bo !

KOLEKTIV
VRTCA VERŽEJ

Prek Mure ljubezen cveti

Sekcija Leščeček je spet, tako kot že 3 leta pred tem, navdušila občinstvo, ki je dvorano napolnilo so zadnjega sedeža.

V soboto, 27. 11. 2010 ob 19. uri, se je v Kulturnem domu Veržej, odvijal Večer folklore. Sekcija Leščeček, ki jo sestavljata folklorna in vokalna skupina, se je za ta dogodek še posebej potrudila in skozi ples, petje in igro pričarala zgodbo o ljubezni, postavljeno na obronke reke Mure in s tem pričarala čas, zamaknjen nekaj desetletij nazaj, kot del kulturne dediščine.

V začetku se je predstavila vesela družina, ki je plesala in se zabavala na veselici. Nekoliko pozneje se je plesu pridružil tudi postaven domačin, katerega so želela vsa dekleta. Zanj so bila pripravljena pustiti tudi svoje soplesalce – za vsaj en ples z njim. Ko se je veselica že razživela, so fantje tudi med sabo tekmovali, se postavljali pred dekleti. Vendar pogledi deklet so bili namenjeni le enemu. Seveda se fant lepih pogledov ni branil, a kaj, ko »tista« iskrica ni preskočila ... vse dokler ni zagledal prelepega dekleta prek Mure.

Zgodba se je tako preselila na prekmursko stran, kjer je Prlek osvajal Prekmurko. Fantom (članom Folklorne skupina KD »MARKO« Beltinci) to vsekakor ni bilo po godu, zato so prišleka spodili. Sledil je njihov splet, v katerem so fantje tekmovali med sabo, da bi pritegnili pozornost pri puncah. Za njihovo pozornost so bili pripravljene narediti vse. Ker pa so punce bile bolj zrele in pametne, na koncu niso izbrale nobenega izmed njih, ampak so odšle – z muzikanti! Tudi *Katica* ni podlegla njihovim čarom, čakala je na svojega Prleka, ki ji je dvoril še naprej. V časovnem premiku sta se vrnila na prleško veselico, kjer so ju spremljali sicer malce začudeni in predvsem nevoščljivi pogledi, a prava ljubezen premaga vse ovire in omehča tudi največje nevoščljivce. In tako se je tudi zgodba na odru srečno končala.

Za popestritev večera so poskrbeli tudi člani Starejše folklorne skupine KD Slavko Osterc Veržej in Otroška folklorna skupina Vrtec Veržej, ki so s svojim programom smiselno bili vpeti v zgodbo.

Pred samim dogodkom je bilo ogromno vaj vseh članov Sekcije Leščeček, vendar polna dvorana in aplavz sta največji zahvali, ki smo jo lahko do-

bili. Kot vsako leto smo tudi letos pobirali simbolično vstopnino. Sredstva od predhodnih večerov folklorne in mnoge druge donacije ter prispevke smo namenili za izdelavo praznih oblek in dodatkov, ki spadajo k celotnemu folklornemu kostimu. Letošnji so namenjeni naslednjemu projektu, ki si ga je FS Leščeček postavila za novi cilj, to je izdelava delavskih oblek, del sredstev pa bo porabljenih za intenzivni vikend, ki ga načrtujemo v januarju 2010.

Boštjana Žajdela

Gostovanje FS Leščeček v Lepoglavi

Člani in članice Folklorne skupine Leščeček smo se odzvali povabilu direktorja festivala g. Mirku Varoviću, dipl. oec in se udeležili 14. Mednarodnega festivala čipke v Lepoglavi.

Festival je trajal od 16. do 19. septembra, v sklopu festivala so potekale različne delavnice za odrasle in otroke, poudarek pa je bil na izdelavi čipke. Organizirana so bila predavanja hrvaških in tujih predavateljev. Pripravili so razstave čipk iz Hrvaške, Belgije, Španije, Estonije, Slovenije, Japonske.

Skozi celotno dogajanje pa je potekal tudi bogat kulturni program.

Leščečki smo na festivalu sodelovali v nedeljo, 19. 9. 2010, ko smo se udeležili povorke kulturnih in drugih društev, skozi mesto Lepoglava. Na povorki so sodelovala društva iz Hrvaške, Madžarske in Slovenije.

Po povorki je bil v šotoru kulturni program, kjer so se predstavile vse skupine. Zanimivo je bilo spremljati bogato ljudsko dediščino vsake države. Čeprav živimo precej skupaj, se naši plesi, pesmi precej razlikujejo in zato smo res z velikim zanimanjem spremljali folklornike iz Hrvaške in Madžarske.

Leščečki smo iz Hrvaške odšli z lepimi občutki, saj smo bili zelo prijazno sprejeti, navezali smo nekaj novih stikov, ki nam spet odpirajo možnosti za morebitno bodoče sodelovanje.

Alenka Belec

Foto: Andrej Žnidarič

Ob 120-letnici kulturnega društva

Kulturno društvo Slavko Osterc Veržej deluje na področju ljubiteljske kulture. Skrbi za ohranjanje kulturne dediščine in razvoj kulturnih dejavnosti ter prispeva k bogatemu kulturnemu dogajanju v kraju in okolici. Udejstvovanje v društvu omogoča posamezniku poustvarjanje številnih del iz ljudske in umetne glasbene zakladnice ter spodbuja posameznikovo ustvarjalnost, kar močno vpliva na kulturno rast in bogatenje posameznika. Hkrati pa ima tudi povezovalno in združevalno vlogo med ljudmi. Omogoča prijetno druženje ljudi in spletnje prijateljskih medsebojnih odnosov ter nudi kakovostno preživljanje prostega časa vsem, tudi obiskovalcem prireditvev.

V okviru društva deluje sedem skupin – Mešani pevski zbor in Moška vokalna skupina, ki ju vodi prof. Tatjana Rozmarič – Postrak, FS Leščeček, katere umetniška vodja je Alenka Belec, Vokalna skupina Leščeček, vodi jo Mateja Rus, Starejša folklorna skupina, ki jo vodi Vinko Kapun, glasbena skupina Zadnji moment, vodja je Janez Ferenc. Od marca letos pa smo ustanovili še tamburaško skupino. To je bila naša dolgoletna želja in ponosni smo, da smo jo lahko uresničili. Skupino sestavljajo mladi glasbeniki. Strokovna vodja skupine je bila prof. Simon Pirc Katalinič, od julija pa je vodenje prevzel Aljaž Ferenc.

Skupine, ki delujejo v društvu, nastopajo na številnih prireditvah v občini in izven njenih meja, pa tudi izven državnih meja – na Hrvaškem, letošnje leto pa so gostovale tudi v Nemčiji, v Erlangnu. Skupine se udeležujejo območnih srečanj, ki jih razpisuje JS RS KD, uspešno delo posameznih skupin pa potrjujejo tudi dobre ocene strokovnih spremljevalcev in uvrstitev folklorne in vokalne skupine Leščeček na regijska srečanja. Večina skupin v današnji sestavi deluje razmeroma kratek čas, zato sem

prepričana, da bodo z izrednim prizadevanjem, ki smo mu priča, in strokovnim pristopom, kmalu posegali po zelo visokih rezultatih.

Zelo velika pridobitev za društvo je nabava folklornih kostumov in nakup tamburaških instrumentov, ki smo jih pridobili s pomočjo Občine Veržej, s sredstvi JS RS KD in številnimi donatorji, za kar smo jim izredno hvaležni. V prihodnjem letu pa se bomo lotili izdelave delovnih kostumov za FS, ki jim bodo omogočili bolj pester izbor ljudskih običajev. Naše želje in potrebe so velike, vendar nas omejujejo finančna sredstva, ki jih imamo na voljo. Zato se s svojimi projekti pogosto obračamo na našo občino, ki nas v našem delovanju močno podpira, in seveda k donatorjem, čeprav je v teh časih težko pričakovati kakšen večji odziv.

Razvoj društva načrtujemo v smeri razvijanja že obstoječih skupin, hkrati pa širjenje na nova področja delovanja. V prihodnosti si želimo ponovno obuditi gledališko dejavnost, radi bi imeli pihalno godbo, želimo si vključevanja mladih, tudi otrok. Kulturno-umetnostna vzgoja otrok je zelo pomembna tudi za ljubiteljsko kulturo. Tukaj opravljajo veliko vlogo vzgojno-izobraževalne institucije – vrtci, šole, glasbene šole, ki izobražujejo in vzgajajo mlade na področju umetnosti, kar vodi v tudi v kvalitetno ljubiteljsko kulturno delovanje posameznikov.

Naše društvo skrbi za razvoj kulture in kulturnih dejavnosti mnogo let – 120 letno delovanje društva je vsekakor pustilo pomemben pečat v razvoju kraja. Pogled nazaj v preteklo obdobje s ponosom opazi pestro delovanje društva na področju kulture, omenjajo se številni posamezniki, ki so odgovorno in z veliko vnemo pomembno usmerjali delovanje in razvoj društva. Veliko odgovornost čutimo tudi danes in verjamemo, da bomo s prizadevnim delom in dobrim medsebojnim sodelovanjem vseh generacij zagotovili društvu tudi kvaliteto prihodnost.

Damjana Ferenc

šola

Drugačen šolski dan

Človek ni od nekdaj živel tako, kot živi danes. Danes smo »oboroženi« za življenje z najrazličnejšimi pripomočki in stroji, nekoč pa si je znal s svojimi ročnimi spretnostmi sam iz naravnih materialov marsikaj narediti.

Mladi radi pozabljamo na tisti čas, zato smo se učenci 6. a razreda udeležili pletarske delavnice, v kateri smo preizkusili svoje ročne spretnosti z izdelovanjem izdelkov iz ličja. Delavnico je organiziral CENTER DUO.

Iz ličja sem izdelala zajčka, ki je namenjen za stojalo prtička, lahko pa je samo okrask. Potrebovala sem ličje, rafijo, flomastre (za risanje oči in ust), včasih kakšno »kapljico« lepila. Zajčku sem izdelala uhlje, nato je sledila glava iz toaletnega papirja. Ker je bilo ličje preozko, sva si s prijazno gospo zamenjali izdelek, tako je bilo telo že skoraj končano. Izdelala sem še roke in brčice ter mu narisala oči in usta. Zajček je bil gotov.

Bila sem srečna, ker mi je uspel, zato sem ga naslednji dan podarila babici.

Neja Zrinski

V pletarski delavnici sem iz ličja naredila veliko rožic.

Za ta izdelek potrebuješ: ličje, rafijo, dobro voljo in potrpljenje. Lahko imaš tudi list barvnega ličja, da bo roža videti bolj naravna. Nato vzameš štiri liste ličja in jih oblikuješ v cvetove, barvnega pa razcefraš. Potem pa vse liste povežeš in roža je že tu.

Bila sem zelo vesela, ker sem naredila lep šopek rož iz ličja, poleg tega pa sem krepila vztrajnost in znanje, ki sta potrebna za izdelovanje takih izdelkov.

Staša Postrak

Iz ličja sem izdelala angelčka. To ni bilo težko, saj je bilo ličje vlažno.

Najprej sem izdelala obleko. Na mesto, kjer sem jo zavezala z rafijo, sem vstavila glavico iz toaletnega papirja. Nato sem naredila še roke, krila in krono. Roke in krila sem na angelčka privezala z rafijo, krono pa sem prilepila. In že se je angelček zavrtel v mojih rokah.

Ob končanem delu sem bila zelo vesela, ker je bil to zame velik uspeh, saj sem prvič izdelovala iz ličja. Sedaj izdelek krasi mojo sobo.

Lara Jelen

V pletarski delavnici sem izdelal ptička. Ta izdelek mi bo ostal v lepem spominu, ker sem prvič izdeloval iz ličja. Delo je bilo zelo naporno in zahtevno. Za ta izdelek sem potreboval naravne materiale, veliko potrpežljivosti in časa.

Prvi ptiček je bil malo čuden, drugi pa mi je že kar uspel, vsak naslednji pa je bil čudovit. Tako sem izdelal celo jato ptičev. Bil sem zelo vesel, da sem preizkusil svoje ročne spretnosti.

Ptičke sem odnesel domov ter jih obesil na lučko, da mi še danes krasijo sobo. Nekaj sem jih prihranil za novoletno jelko. Z enim pa sem razveselil mlajšega bratca.

Nejc Kuzma

Izdelki iz ličja so zelo zanimivi in lepi, pa tudi zdravi, saj so iz naravnega materiala.

Izdelala sem rožice, ki sem jih z rafijo povezala v šopek. Ker sem prvič izdelovala take izdelke in še nisem bila dovolj spretna, da bi izdelek dokončala sama, mi je pomagala gospa, ki je delavnico vodila. Ta gospa je zelo spretna in iz ličja izdeluje marsikaj.

Naslednjo rožo sem poskušala narediti sama, ampak še vedno ni bila taka, kot bi jaz želela. A nisem obupala in sem tolikokrat poskušala, da mi je na koncu res uspelo.

Ko sam odhajala domov, sem bila zelo srečna, da sem bila vztrajna in potrpežljiva, ker drugače danes ta izdelek ne bi krasil moje sobe.

Nastja Borko

Mentorica: Zalika Horvat

Športno-razvedrilne igre

30. 9. 2010 smo imeli igre. Igre so mi bile zelo všeč. Pri igrah smo vsi sodelovali in se veliko smejali. Namen je bil, da se sprostimo in se zabavamo. Moja najljubša igra je bila skakanje v vrečah in prenašanje krompirja na žlici. Pokazati smo morali svoj izdelek iz buč. Veliko smo se pogovarjali, ker smo morali delovati kot skupina. Igre so mi bile zelo všeč, razen takrat, ko sva se s T. prepirala. Upam, da bomo imeli še večkrat takšne igre. Za nagrado smo vsi dobili čokolado. Jaz bi pohvalil vzgojiteljico L., ker se je zelo potrudila. Jaz sem ji pred igrami pomagal zabiti še kole za proge.

G. F.

Vzgojiteljica L. je pripravila zelo zabavne in razvedrilne igre. Najlepša igra je bila skakanje v vrečah. Tekmovali smo vsi, razen A., ki je bil v šoli. T. in G. sta se veliko prepirala, a nam je vseeno uspelo se imeti lepo. Igre so nam polepšale dan. Vzgojiteljico L. bi pohvalil, ker je pripravila tako imenitne igre.

S. J.

Kostanjev piknik

Kostanjev piknik mi je bil zelo všeč. Pomerili smo se v različnih igrah in zabaval sem se z gojenci drugih skupin. Jedli smo kostanje in pečen kruh s česnom in zaseko. Najboljši igri sta bili balansiranje metle in skakanje z vrečo.

A. Š.

Piknik mi je bil zelo všeč. Tekmovali smo v različnih igrah. Jaz sem sodeloval le pri treh igrah, preostali čas sem pekel kostanj. Vsi so ga z veseljem jedli. Užival sem pri peki kostanjev.

J. R.

»Sajenje drevesa miru«

»V naglici življenja, pod pritiski odločitev je mir razkošje. Uživimo ga, kadar pride in ga cenimo. Daje nam čas za predah. Ponuja nam spokoj in upanje v življenje.«

Šport na OŠ Veržej

ODBOJKA NA MIVKI

V Zrnkovcih je bil državni polfinale v odbojki na mivki. Kot področni prvaki so se tega tekmovanja udeležili fantje in dekleta iz naše šole. Ekipa deklet, za katero so igrala Špela Cimerman, Žanin Heric, Lea Belec in Ana Šterman, je osvojila odlično tretje mesto. Potrebno je omeniti, da so dekleta v kvalifikacijski skupini premagala OŠ Braslovče z rezultatom 2:0. Ravno učenke OŠ Braslovče so v finalu zmagale in postale državne prvakinja. Fantje pa so v postavi: Nik Škrjanec, Rene Heric, Miha Marinič in Uroš Pihler osvojili šesto mesto.

TENIS

V začetku meseca septembra je bilo v Ljutomeru medobčinsko prvenstvo v tenisu. V kategoriji devetih razredov je medobčinska prvakinja postala Ana Šterman, drugo mesto je osvojila Žanin Heric. Pri fantih je v kategoriji devetih razredov tretje mesto osvojil Nik Škrjanec, četrto pa Rene Heric. Tekmovanja so se še udeležili Aljaž Tušak, Miha Marinič in Uroš Pihler.

NOGOMET

Udeležili so se tudi medobčinskega prvenstva v malem nogometu. Za našo šolo so igrali: Žiga Šket, Žan Kolmanič, Uroš Pihler, Luka Pihler, Nik Škrjanec, Marko Maučec in Dragan Demirovič. Osvojili so tretje mesto.

KROS

V mesecu oktobru je bilo v Ljutomeru medobčinsko prvenstvo v krosu. Udeležilo se ga je več kot trideset učenk in učencev iz naše šole.

Medobčinski prvaki, vsak v svoji kategoriji, so postali: Miha Rudolf, Gašper Rudolf, Žan Kolmanič, Luka Pihler, Sabina Kopun in Aleksej Černčič. Zmagovalci so se uvrstili na državno prvenstvo v krosu, ki bo meseca maja.

KOŠARKA

V Ljutomeru je bilo medobčinsko prvenstvo v košarki za starejše dečke. Tekmovalo je sedem ekip iz sedmih različnih šol. Za našo šolo so igrali: Nik Škrjanec, Uroš Pihler, Miha Marinič, Aljaž Tušak, Izidor Erjavec, Leon Hladnjak, Aleksej Černčič, Luka Pihler, Rene Heric, Jaka Grantaša in Marko Maučec. Po treh razburljivih tekmah in po treh zmagah se je naša ekipa uvrstila v finale. V finalu so bili nasprotniki učenci iz OŠ Križevci, ki so po izenačeni igri na koncu zmagali. Tako so učenci naše šole osvojili odlično drugo mesto.

ODBOJKA - FANTJE

V mesecu novembru je bilo medobčinsko prvenstvo v odbojki za starejše dečke. Za našo šolo so igrali: Nik Škrjanec, Uroš Pihler, Miha Marinič, Izidor Erjavec, Jure Rep, Aleksej Černčič, Rene Heric in Jaka Grantaša. Po treh zanimivih in preobratov polnih tekmah so učenci naše šole osvojili prvo mesto in se uvrstili na področno prvenstvo, ki bo meseca januarja v Murski Soboti.

ODBOJKA - DEKLETA

Tudi to šolsko leto bodo starejša dekleta iz OŠ Veržej igrala v prvi državni ligi v kategoriji starejših deklic. Za našo ekipo igrajo: Žanin Heric, Lea Belec, Neža Fras, Kaja Zrinski, Ana Ritonja, Sabina Kopun in Ana Šterman. V nedeljo, 21. 11. 2010 je bil že prvi turnir v Ljutomeru. Naša dekleta so v prvi tekmi z 2:0 premagala ekipo iz OK Puconci, v drugi tekmi pa so tudi z rezultatom 2:0 premagala dekleta iz OK Murska Sobota.

BADMINTON

V mesecu novembru je bilo medobčinsko prvenstvo v badmintonu. Iz

naše šole so se ga udeležili: Nik Škrjanec, Miha Marinič, Tilen Forjan, Žanin Heric, Rene Heric, Ana Šterman in Jure Šterman. V vseh kategorijah so prvo mesto osvojili učenci naše šole. Medobčinski prvaki so postali: Jure Šterman, Ana Šterman, Rene Heric, Žanin Heric in Nik Škrjanec. Zmagovalci so se uvrstili na področno prvenstvo v Lendavo, ki bo meseca januarja.

Foto: Marjan Stranščak

Učenke in učenci OŠ Veržej so v badmintonu v vseh petih kategorijah osvojili prvo mesto na medobčinskem prvenstvu v Ljutomeru.

Anton Šterman

Sprejem prvošolcev v šolsko skupnost

Ponedeljek, 29. november 2010, je bil prav poseben dan za prvošolce naše šole. Sprejeti so bili namreč v Šolsko skupnost. Preden so izrekli svečano zaobljubo, so pripravili krajši kulturni program s katerim so se predstavili najprej učencem in učiteljem osnovne šole, popoldan pa še svojim staršem in starim staršem. V kulturnem programu so se predstavili s pesmimi, recitacijami o šoli, s plesoma ter z dvema dramatizacijama. V kul-

Vse foto: Marjan Stranščak

turnem programu so sodelovali tudi učenci glasbenega krožka ter učenci višje stopnje. Program so popestrili učenci glasbene šole Slavka Osterca, Katja Poštrak s trobento, Blaž Borko s harmoniko ter Lara Jelen s flavto.

Na koncu so prvošolci prejeli priznanja ter skromna darila. Vsi skupaj pa smo se posladkali z dobrotami, ki so jih pripravile mamice in babice ter kuharice naše šole.

Razredničarka: Ksenija Seršen

Med v vrtcu

Foto: Gabrijela Kuhar

Čebelarstva zveza Slovenije je letos že četrto leto izvedla projekt »En dan za zajtrk med slovenskih čebelarjev v naših vrtcih«.

Namen akcije je med približati otrokom in jim vzbuditi željo po zdravem načinu prehranjevanja.

Z akcijo o koristnosti medu želijo v vsakdanji prehrani posredno seznaniti tudi starše.

V akcijo so se vključili tudi čebelarji ČD Veržej, in tako sta nas v petek, 19. novembra obiskala g. Alojz Novak in g. Branko Seršen.

Opravljanje praktično pedagoškega dela v vrtcu

Kot dijakinja 4. letnika predšolske vzgoje gimnazije v Ljutomeru, v vrtcu Veržej opravljam obvezno praktično pedagoško delo.

Delo z otroki me je že v 9. razredu veselilo, zato sem se odločila, da nadaljujem šolanje v tej smeri. Šolanje je zanimivo in vključuje obvezno prakso, ki sem jo opravljala že lani, v 3. letniku ob četrtkih, letos pa kot maturantka opravljam praktično pedagoško delo vsak petek.

Otrokom sta razdelila zgibanke Čbelica moja prijateljica, kjer je predstavljeno vse o čebeljem piku. Seznanila sta nas o pomenu čebeljih pridelkov za naše zdravje in o čebeljih pikih, obenem pa smo se seznanili s čebeljim panjem in s satnicami. Iz

satja so si otroci vseh skupin izdelali prekrasne izdelke, katere so si zadovoljni odnesli domov.

Vzgojiteljice smo ta dan otrokom prebirale zgodbe o čebelah, z otroki starejše skupine pa smo spekli medene kekse, s katerimi smo se na koncu posladkali.

Čebelarji so nam podarili različne vrste medu, za kar se jim iskreno zahvaljujemo!

Vsem iskrena hvala v imenu malih in velikih iz vrtca Veržej,

vzgojiteljica Gabrijela Kuhar.

V vrtec rada hodim, saj mi je družnje in delo z otroki zelo prijetno. Vsak petek pripravim neko dejavnost za otroke - gibalno uro, ali plesno igro, ali jim preberemo pravljico, ali pa mi otroci dajo kakšno zanimivo idejo za igro.

Moji občutki v vrtcu so pozitivni in prijetni, saj me otroci vedno spravijo v dobro voljo, čeprav sem včasih v petek že precej utrujena in se mi marsikaj več ne ljubi delati. Ob koncu dneva grem namreč domov dokaj utrujena, vendar vedno z mislijo: mogoče pa sem prispevala kaj dobrega k njihovi vzgoji.

Najraje se z otroki igram ali z njimi zlagam kakšne sestavljanke. Najbolj me je presenetilo, ko sem jih precej navdušila z igro pri umivalniku. Pihanjem milnih mehurčkov skozi lastne prste, jim je bilo precej zanimivo. Zelo sem bila presenečena in vesela, da je bila ena punčka tako navdušena nad mehurčki, da je, ko so prišli v ponedeljek spet v vrtec rekla: »Jaz pa obožujem vrtec, saj lahko tu delam milne mehurčke!« To mi daje prijetne občutke, saj me navdušuje za nadaljnje delo.

Zelo rada pomagam otrokom pri pripravi na počitek. Takrat si zraven otroka usedem in ga božam, da lažje in prijetneje zaspi.

Med samo prakso so vzgojiteljice in zaposlene zelo prijazne z mano in mi dajejo občutek, da sem v vrtcu zelo dobrodošla. Počutim se koristno in zelo dobro, saj se prav tako zaposlene počutijo dobro.

Čeprav uživam v vrtcu in imam rada delo z otroki, bom študij najbrž nadaljevala v drugi smeri.

Foto: arhiv vrtec Veržej

Učencem, ki pa se še ne vedno odločajo za srednjo šolo in ki imajo radi otroke pa svetujem, da se naj vpišejo v srednjo predšolsko vzgojo in ne bo jim žal, saj ti to, kar pridobiš na praksi v vrtcih, vsekakor pride prav v nadaljnjem življenju in je zelo dobra odskočna deska za nadaljnje življenje...

»Biti z otroki je zdravilo za dušo!« (Fjodor Dostojevski)

Dijakinja Doroteja Kocbek

Prvič v lončarski delavnici

Ob Mednarodnem dnevu starejših, 1. oktobra 2010, smo se z otroci starejše skupine odpravili v prostore Centra DUO, kjer je potekala izredno pestra, zanimiva in novih izkušenj polna lončarska delavnica.

vrtenje lončarskega vretena.

Potem so bili na vrsti otroci.

Nekateri so se dokaj plašno posedli pred lončarska vretena, vendar pa so ob pomoči odraslih kaj hitro začeli oblikovati svojo kepo gline, ki se je pod otroškimi pacastimi rokami kaj hitro začela spreminjati in nastajali so

rejše skupine so srečanje popestrili s krajšim kulturnim programom. Udeležence smo razveselili z ročno izdelanimi spominki iz suhega cvetja.

Gabrijela Kuhar, dipl.vzg. pred.otr.

Utrinki iz skupine

»Malčki«

V mesecu novembru smo v skupini »Malčki« dali poseben poudarek razvoju otrokovih čutil.

Prav v tem najmlajšem otrokovem obdobju mora biti otroku omogočeno čim bolj celostno zaznavanje vsega, kar ga obdaja, ob čemer bo uspešno razvijal svoja čutila.

Foto: Gabrijela Kuhar

Foto: arhiv vrtec Veržej

Pridružili so se nam člani Društva upokojencev Veržej, nekatere babice in dedki, ki so nam pomagali in skupaj z njimi smo preživeli nepozabne urice...

Delavnica se je izvajala v okviru projekta »Spoštuj preteklost, ustvarjaj prihodnost - Medgeneracijska družinja ob lončarskem vretenu« in je bila za vse udeležence brezplačna.

Začelo se je v sodobno opremljeni in nam prvič obiskani lončarski delavnici.

Oblekli smo si zaščitne halje in se odpravili do lončarskega vretena, pred katerim je sedela prava lončarska umetnica.

Z otroci smo imeli možnost najprej v živo spremljati nastajanje lončenega izdelka.

Pred mojstrskimi rokami prave lončarke smo neizmerno uživali in spremljali izredno hiter in spreten nastanek prave lončene posode oz. vrča.

Otroci so z začudenjem spremljali

»pravi« izdelki, na katere smo bili neizmerno ponosni!

Čeprav so bile zaščitne halje precej popackane, naše roke pa zelo blatne, smo zelo uživali in doživeli neizmerno zadovoljstvo v pravi packariji!

Naši izdelki so postali pravi umetni izdelki, katere smo pustili v lončarski peči!

Gabrijela Kuhar

Tradicionalno srečanje starejših občanov občine Veržej

13. oktobra je v Gasilskem domu v Veržeu potekalo tradicionalno srečanje starejših občanov Občine Veržej v organizaciji Društva upokojencev Veržej ter ob podpori Občine Veržej. Kot je to v Veržeu že tradicionalno, je tudi letos srečanje popestrila otroška razigranost, pesem in ples. Otroci sta-

Kot aktiven sooblikovalec dejavnosti je vsak otrok imel možnost, da na zabaven in hkrati »poučen« način dobi čim več praktičnih izkušenj.

Foto: arhiv vrtec Veržej

V najrazličnejših dejavnostih so gledali in opazovali, slišali različne glasove in zvoke, tipali in primerjali, imeli možnost spoznati prijetne vonje različnih začimb in dišavnic ter okušali in primerjali sladek, kisel, slan in grenki okus.

Ni kaj, bilo je zelo zanimivo.

Vzgojiteljici Suzana Kolmanič in Ingrid Grantaša

Pregled dogodkov v naši župniji

21. 9. 2010 MOLITVENA URA ZA NOVE DUHOVNE POKLICE IN ZA BEATIFIKACIJO BOŽJEGA SLUŽABNIKA DANIJELA HALASA V VELIKI POLANI

Župnija Veržej je v Veliki Polani pripravila in vodila molitveno uro za nove duhovne poklice in za Halasovo beatifikacijo, ki je vsak mesec v cerkvi poleg katere je pokopan. Danijel Halas je bil prekmurski duhovnik, ki so ga 16. maja 1945 »neznanci« mučili in ustrelili. Posebej je bil spoštovan kot goreč dušni pastir, katehet, širitelj češčenja Jezusovega srca in izreden častilec Matere Božje. Po molitveni uri je bila sveta maša, po njej pa so verniki odšli na Halasov grob in tudi tam molili, da bi bil čim prej prištet med blažene.

2. 9. 2010 MIHOLOVO – ŽUPNIJSKI PRAZNIK

Letošnji župnijski praznik smo farani naše župnije praznovali zelo svečano. Murskosoboški škof msgr. dr. Peter Štumpf je slovesno blagoslovil dva nova zvonova in sicer velik zvon Marije Pomočnice in mali zvon sv. Janeza Boska ter prenovljen daritveni oltar, ki se nahaja v kapeli cerkve. Slovesnosti so prisostvovali številni domačini in verniki iz sosednjih župnij, ki so se skupaj poveselili tudi v družabnem delu po sveti maši. Vsi radi prisluhnemo glasovom zvonovom, ki nam sporočajo vesele in žalostne trenutke, nas vabijo k molitvi ali k obisku svete maše.

22. – 23. 10. 2010 SEMINAR KARITAS Z GESLOM »NOSITE BREMEMA DRUG DRUGEMU«

V prostorih Marijanišča se je na dvodnevem seminarju zbralo okoli 120 sodelavcev Karitas iz murskosoboške škofije. Prisotne so bile tudi članice naše župnijske Karitas.

Na seminarju so predavali razni predavatelji (dr. Karel Geržan, msgr.dr. Peter Štumpf, dr. Vinko Potočnik), ki so izpostavili temo doživljanja revščine, reševanja revščine in različne načine poti iz revščine. Udeleženci so delali v šestih skupinah in razpravljali ter se pogovarjali o tem, kaj lahko jaz kot sodelavec Karitas naredim za zmanjševanje revščine in kako naj pomagam sočloveku iz stiske.

21. – 28. 11. 2010 TEDEN KARITAS

V letu solidarnosti je slovenska in tudi župnijska Karitas še bolj aktivna. Poleg delitve hrane iz evropskih rezerv in izobraževanj, se člani ŽK udeležujejo drugih dobrodelnih akcij. V omenjenem tednu smo se udeležili dobrodelnega koncerta v Celju Klic dobrote in škofijskega koncerta v Mali Nedelji.

ADVENTNI VENČKI

V dneh pred začetkom adventnega časa, se pletejo adventni venčki. Take venčke, ki nas s svojimi štirimi svečkami spodbujajo k pripravi na božič, so izdelovali tudi otroci pri verouku in Franciškovi otroci pri svojem srečanju. Naši animatorji pa so nekaj zelo izvirnih venčkov pripravili za prodajo.

5.12.2010 MIKLAVŽEVANJE

Tradicionalno miklavževanje, ki ga vsako leto organizira Župnijska Karitas je bilo letos v cerkvi, v nedeljo 5. decembra ob 15.00. Otroci so najprej prisostvovali bogatemu kulturnemu programu, ki ga vsako leto pripravlja in vodi ga. Marjeta Ivančič, nato pa jih je Sv. Miklavž nagovoril, jih pohvalil in obdaril z darili. Pravi namen miklavževanja je, da se otroci po zgledu dobrosrčnega Svetega Miklavža tudi sami naučijo delati dobro drugemu človeku.

Napovednik dogodkov

5.12. 2010 Miklavževanje v cerkvi ob 15.00

18. 12. 2010 Božični koncert v cerkvi ob 18.00

24. 12. 2010 Družinska božična maša ob 17.30 in polnočnica ob 24.00

26. 12. 2010 Blagoslov konj na god sv. Štefana

14. 1. 2011 Šola za animatorje

Darja Makoter

Pedagoški vikend z dr. Zdenko Zalokar Divjak

Sredi oktobra je pri nas pedagoginja, dr. Zdenka Zalokar Divjak, izobraževala vzgojiteljice in pedagoške delavce iz Kamnika. Preprosta in nenarejena ženska na zunaj, toda njene reference! Že njen pravi akademski naslov bi morali zapisati takole: univ. dipl. psih., specialist logoterapije. In če pripišemo, da je v Münchnu pri dr. Elisabeth Lukasovi končala speciali-

Foto: Mirko Rakovnik

kozarci. Naš hišni sommelier in vodja penziona Mavrica, Marko Štajner, jih je spretno uvedel v »branje knjig«. Kaj to pomeni dobro veste vsi, ki ste kdaj koli pri nas doživeli pokušino naših vin. To sedaj vedo tudi naše vzgojiteljice.

Za dodatno »literaturo«, ki se k takim »knjigam« še posebej poda, sta poskrbela brata Krnca, ki sta jih napekla: sladkih, slastnih, hrustljavih, rumeno zapečenih ... kostanjev seveda!

Tako je družba pozno v sobotni večer uživala neposrednost in prijateljstvo kot v kakšni vaški »knjižnici«.

Mirko Rakovnik

Pokopali smo Kuharjevo teto

17. novembra smo na veržejskem pokopališču položili k večnemu počitku Marijo Kuhar ali Kuharjevo teto, kakor smo jo vsi imenovali. Bila je rodna sestra treh salezijancev, Ivana, Matije in Štefana Kuharja. Poleg tega pa tudi daljna teta Jožeta Mlinariča, misijonarja v Afriki. Pravzaprav bi se lahko vprašali kateremu duhovniku ni bila »teta«, saj je v svoji dolgi in težki bolezni ogromno

Foto: Mirko Rakovnik

premolila, predvsem za duhovnike in zanje darovala svoje trpljenje. Sicer brez nog, a njena plemenita duša je z rožnim vencem v roki vsak dan obšla ves svet.

Ob množici zbranih pred mrliško vežico, so njeno dotrpelo telo pričakali sam murskosoboški škof dr. Peter Štump, nekdanj župnik v Veržeju, skupaj s sedanjim župnikom mag. Jožefom Krncem, ravnateljem skupnosti, g. Ivanom Turkom in bivšim župnikom Mirkom Rakovnikom.

Moški pevski zbor iz Veržeja ji je občuteno zapel in blaga melodija se je razlivala v mračen jesenski popoldan, kakor tiha uspavanka.

Zaradi bolezni (pred desetimi leti so ji amputirali še drugo nogo) že dolgo ni bila v domači veržejski cerkvi, tokrat pa je v beli barvi krste »stopila« naravnost pred daritveni oltar. Ona, ki se je vse življenje darovala za svoje drage domače in za ves svet, bo sedaj tukaj, skupaj z g. škofom, darovala poslednjo daritev v domači cerkvi.

Žalujoči domači so bili že za njene življenja usodno pridruženi misteriju njenega trpljenja, sedaj pa skozi kopreno krščanskega upanja zrejo mistično dogajanje ob dovrstitve njene življenjske daritve.

Gospodu škofu se utrinjajo živi spomini, ki so ga kot župnika v Veržeju povezali s to plemenito dušo. Pa težko je povedati kaj lepšega, plemenitejšega, kakor je to ona pokazala s svojim, skoraj 95 let dolgim življenjem.

Po končani maši zadušnici smo jo ob ubranem zvonjenju novih zvonov pospremili na »božjo njivo«, kraj, kjer počivajo posmrtni ostanki njenih najdražjih. Tu bo pridružena svojim dragim, ki so pred njo odšli v večnost. Njeno plemenito ime bo vklesano poleg njihovih imen. Sem bodo njeni domači nosili cvetje in tu ji bodo hvaležno prižigali sveče.

Ko je g. škof končal pogrebni obred, so skozi črne in deževne novembrske oblake nenadoma prodrli slepeči sončni žarki in razlili svojo mistično svetlobo po črnini in žalosti tega slovesa. Kakor da bi ves kozmos čakal prav na ta trenutek, da odpre sončno okno vesoljnega razodetja: »Nič tega,

Foto: Mirko Rakovnik

stični študij iz Logoterapije, o njej še vedno vemo premalo.

Polna Kovačičeva dvorana v Marijanšču nam govori o potrebnosti takega izobraževanja, saj vsak, kdor je kdaj koli »delal« z otroki in mladino ve, kako si v določenih trenutkih neizkušeni, nevesč, nemočen. Takrat te ni sram priznati, da vsega ne veš in da vsega sam ne zmoreš. Kako je takrat zaželjena vsaka dobrohotna in strokovna pomoč. Prav zato je razumljivo, da takrat, ko dr. Zdenka Zalokar Divjak razpiše seminarje ali predavanja, prireditveni prostor vedno napolnijo spoznanja željni poslušalci.

Veliko je pri nas priznanih psihologov in terapevtov (moških), ki so si s študijem pridobili veliko znanja in naslovov. Ko spregovorijo, pač spregovorijo iz svoje moške logike, ki izhaja iz razuma. Ko pa spregovori dr. Zdenka, ne čutiš, da bi iz nje govorila znanost, iz nje govori duša. Zares, drugače govore o tem moški in drugače ženske. In dr. Zalokarjeva govori kot žena, kot mati. Prav zato ima možnost, da te popelje še globlje, še dalje v otrokov svet, v svet njegovega doživljanja in odzivanja.

Po eni strani je takšen seminar prijeten, hkrati pa je tudi naporen. Zato je naša hiša poskrbela za nekoliko sprostitev in razvedrila. Predavalnica se je zvečer spremenila v romantični prostor, kjer so gorele svečke in se blesteli vinski

kar je rojeno iz ljubezni, ne umrje!« Ali kakor nam je zatrdil sam Gospod Jezus Kristus: »Kdor vame veruje, četudi bi umrl, bo živel vekomaj!« In iz tega »vekomaj« se je utrnil svetel žarek, kako da bi nas pokojna Kuharjeva teta hvaležno pogledala iz sončnih obzorij večnosti in nam tiho prišepnila na srce: »Dragi moji, hvala vam za vse!«

Mirko Rakovnik

Praznovali z g. Marošem

2. novembra je g. Maroša že od ranega jutra bil nekako nemiren, naše glasne čestitke ga niso bogsigavedi kako pomirile. Pomiril se je šele takrat, ko je ob praznični mizi pričakal svoje drage negovalke, ki so mu prišle voščiti za njegov vstop v 99. leto življenja. Seveda so vse z veseljem prihitele na slavje: ga. Majda iz Križevcev, ga. Irena iz Stare Nove vasi, ga. Marija iz Nunske Grabe in ga. Nada iz Krapja. Manjkala je, žal, samo ga. Polona iz Cezanjevcev.

Dobrih želja in poljubov ni manjkalo in potem ko je »počil« plemeniti šampanjec, so praznični mehurčki veselo zaigrali v slavnostnih kozarcih. To je žvenketalo, ko smo mu nazdravljali! G. Maroša je bil prešerno razpoložen, kot mehurčki v visokih kozarcih.

Slavnosti pa še ni bilo konec. Tu je še glavna kuharica, gdč. Bernarda, za katero on še posebej skrbi, saj veliko ljubezni poklanja tako njemu, kakor sobratom v skupnosti. Z velikim prazničnim šopkom domačih rož je razveselila njega in vso našo družbo, mi pa njo s kozarčkom plemenite penine. G. Janez, ekonom, je pogledal malo stran, saj zaposleni v službenem času ne bi smeli uživati alkohola. Sicer pa ena izjema v 100-tih letih ni taka reč!

Potem smo ostrmeli, ko je g. Maroša začel dolg zahvalni govor. Z neverjetno jasnostjo misli, gladko tekočo besedo, izredno toplimi besedami je na neponovljiv način izpovedal svojo hvaležnost vsem, ki mu v teh letih stojijo ob strani. V drhtečih rokah smo držali šampanjec, marsikatera roka pa je morala izvleči robec, saj so se nam oči neustavljivo rosile.

Potem smo se posvetili pripravljeneemu slavnostnemu kosilu. G. Maroša je bil ves čas z nami in užival je v prijetni družbi in dobrem kosilu. Tudi nam vsem je bilo lepo in toplo pri srcu. Toliko neke skrivnostne energije je izžarevalo iz njegove prisotnosti, in anekdote, ki smo jih z njim in ob njem doživeli, so kar vrele na dan.

Podobno slovesno je bilo, ko smo 11. novembra obhajali njegov god. Ta-

krat pa smo praznovali skupaj z našimi zaposlenimi. Nobenih visokih delegacij iz Ljubljane ali od kod drugod, samo ti, ki dan na dan delijo življenje z njim in z nami. Tako je tudi najlepše!

Pa še to!

Če si kdo želi, da bi na starost tudi sam imel toliko prijateljev, ki ti stojijo z vsem življenjem in ljubeznijo ob strani, naj pride v naše Marijanišče. Tu, ob njem, bo videl in spoznal, kako si to milost zaslužiš. Pa žal, doslej se še nobeden ni prišel tega učiti!

Mirko Rakovnik

Sprejem novih ministrantov v službo

Drugo adventno nedeljo v letu 2010, si bodo še posebej zapomnili trije nadebudneži – Vito Golinar, Lukas Vidnar in Jaka Gaberc. Po nekaj tedenskih pripravah so bili fantje nared za sprejem med ministrante. Pri prvi sveti maši jih je gospod župnik sprejel v ministrantsko službo. Vsi trije so dali zaobljubo, da bodo Gospodu blizu in mu služili z veselimi srcem in sposobnostjo.

Miran Golinar

Foto: Mirko Rakovnik

Vse foto: Miran Golinar

Finančno poročilo o nabavi GVC 16/25 PGD Veržej

Leto 2005 smo si v Gasilskem društvu Veržej zadali veliko nalogo in sicer do leta 2010, ko praznuje društvo 130 let delovanja, nabaviti novo gasilsko vozilo. Za investicijo, vredno 140.000,00 €, je bilo potrebno pripraviti dobro finančno konstrukcijo. Letos smo ob praznovanju 130. Letnice delovanja društva vozilo predali svojemu namenu, a v celoti še ni poplačano.

Ker smo vam v prejšnji številki obljubili, da vam bomo naslednjic podali finančno poročilo o nabavi gasilskega vozila, v kolikor bomo dobili odgovor s strani države o sofinanciranju nabave, vam v nadaljevanju predstavljamo s strani organov društva potrjeno poročilo.

FINANČNO POROČILO O NABAVI GVC 16/25

↪ CENA ZA PODVOZJE ZNAMKE RENAULT MIDLLUM	58.440,00 €
↪ CENA ZA IZDELAVO NADGRADNJE PO PREDPISIH IN ZAHTEVAH GZ SLOVENIJE	76.888,90 €
↪ KUPljena DODATNA OPREMA ZA VGRADNJO V VOZILO	3.602,92 €
↪ STROŠKI ZAVAROVANJA IN REGISTRACIJE VOZILA	171,82 €

KONČNA CENA VOZILA GVC 16/25 :139.103,64 €

ZBRANA SREDSTVA ZA VOZILO :

↪ PRORAČUN OBČINE VERŽEJ	40.000,00 €
↪ PRISPEVEK KRAJANOV (POLOŽNICE, 58,07 %)	24.390,00 €
↪ BOTRSTVO IN KOLEDNIKI	4.200,00 €
↪ PRISPEVK RDEČEGA KRIŽA VERŽEJ	5.000,00 €
↪ ZAVAROVALNICA TRIGLAV	2.500,00 €
↪ DONACIJA PGD SLOVENJ GRADEC	300,00 €
↪ DONACIJA GASILCEV IZ ERLANGENA	250,00 €
↪ DEDKOV KOT	100,00 €
↪ DRUŠTVO UPOKOJENCEV	100,00 €
↪ SREDSTVA GASILSKEGA DRUŠTVA ZBRANA SKOZI RAZNE PRIREDITVE V ZADNJIH 5 LETIH	8.554,46 €
↪ SOFINANCIRANJE S STRANI DRŽAVE	32.493,10 €

SKUPAJ ZBRANA SREDSTVA 117.887,56 €

Višina poplačila do danes znaša 115.925,15 €. Glede na celotno ceno vozila, ki znaša 139.103,64 €, dolgujemo še 23.178,49 €, ki jih moramo poravnati do 30. 06. 2011. Ostala sofinancerska sredstva države, v višini 12.493,10 € in lastna sredstva, zbrana na prireditvah v letu 2010, v višini 4.006,09 €, smo vezali na banki do junija 2011. Za poplačilo vseh obveznosti nam tako manjka še 6.785,39 €.

Prosimo vse tiste, ki do sedaj še niste prispevali za nabavo gasilskega vozila, da nam z namenom zagotovitve večje požarne varnosti v naši občini pomagate poravnati še preostali dolg.

Na koncu se še enkrat iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam ob tej nalogi stali ob strani in nas podpirali, tako finančno kot tudi moralno. Še posebej gre zahvala Občini Veržej, tako občinski upravi kot županu.

Za PGD Veržej, predsednik, Mihael Kolbl

Obisk pri pobratenem turističnem društvu Oplotnica

Foto: Anton Kukolj

Konec maja smo se člani TD Banovci odzvali povabilu TD Oplotnica, ki je organiziralo otvoritev Oplotniškega Vintgarja, gozdne učne poti.

V spomin na prijateljevanje in dobro sodelovanje med društvoma smo jim poklonili in posadili lipo.

Skupaj smo izvedli prijeten kulturni program, izmenjali izkušnje in jih povabili na kužuhaje, ki ga bomo izvedli v mesecu oktobru.

TD Banovci

Kožuhaje

TD Banovci je po nekajletnem premoru letos ponovno organiziralo kožuha- je, to je ročno ličkanje koruze, ki ga zadnje čase izvajamo le še kot predstavitve starega ljudskega običaja, saj so mnoga kmečka opravila izpodrinili stroji.

Foto: Anton Kukolj

Najmlajša udeleženka pri trganju koruze v Banovcih

Foto: Anton Kukolj

Na njivi Daniela Slavica smo potrgali koro- zo in jo prepeljali na do- mačijo Skuhala Dušana, kjer smo s prijatelji TD Oplotnica in zvokih muzikanta koro- zo sko- žuhali, tako kot pred mnogimi leti naši pred- niki. Pridne gospodinje so spekle dobrote kot se spodobi za kmečki pra- znik, pečeni kostanji in mošt banovskih vino- gradnikov pa sta pogna- la kri po žilah, tako da se je druženje zavleklo pozno v noč.

Dokaz več, da stroji ne morejo nadomestiti druženja in dobre volje, ki sta bili zmeraj prisotni ob takih opravilih in ju je v današnjem času vse premalo.

TD Banovci

Strokovna ekskurzija TD Banovci

V letošnjem poletju smo se v TD Banovci odločili, da izvedemo strokovno ekskurzijo. Po predhodnem posvetovanju s člani društva smo iz- brali bližnje turistične destinacije, ki so ponujale znamenitosti naravnega in kulturnega značaja, predvsem pa preprostost in pestrost ponudbe, s po- udarkom na druženju in zabavi.

Foto: Anton Kukolj

Izlet s kvalitetnimi storitvami in odličnim vodenjem po Goričkem in Porabju je prevzel Simon Balažič.

Najprej smo si ogledali grajsko po- slopje na Gradu na Goričkem in film o Krajinskem parku Goričko.

Pot smo nadaljevali proti tromej- niku, stičišču Slovenije, Madžarske in Avstrije. Po dobri malici smo se od- pravili v Porabje, kjer smo spoznali Monošter, baročno cerkev in slovenski kulturno informacijski center Lipa. V Monoštru smo opravili tudi kosilo.

Domov grede smo bili prese- nečeni nad muzejem železne za- vese.

V večernih urah smo prispeli nazaj v Banovce, kjer smo v pro- storih turističnega društva v do- bri družbi ostali pozno v noč.

Kasači zaključili sezono

Kasači veržeskih trenerjev in vo- znikov so zaključili izjemno zanimi- vo in precej uspešno sezono, v kateri so kar štiriindvajsetkrat okusili slast zmage ter dodali še 22 drugih in 21 tretjih mest. Žal tudi letos niso uspeli slaviti v kateri od rejskih dirk, ampak ni bojazni, da ob tako spodbudnih nastopih, sploh mladih konj, v nasle- dnjih sezonah ne bi uspeli v veržes- sko vitrino prinesiti še kakšen pokal iz državnih prvenstev. Kljub temu je v dveletnem prvenstvu uspelo kobilu Melissi, ki je v lasti družine Rajh iz Ba- novcev, osvojiti odlično drugo mesto.

Definitivno letos med našimi ka- sači najbolj izstopa neverjetni štirile- tnik Rambo Braneta Seršena, ki se je z zmagama ob koncu sezone v Šentjer- neju in Ljubljani ustavil pri neverje- tnih šestih zmagah, kar ga skupaj s še dvema slovenskima kasačema uvršča na sam vrh lestvice konj po številu pr- vih mest.

Nekaj dobrih rezultatov so ob kon- cu zabeležili tudi ostali. Zmage se je v Ljubljani veselil tudi Mirko Šonaja z Rosabelo, drugi mesti sta dosegla Prince November Jožeta Osterca ter Lady Luna Reneja Hanžekoviča, tretji pa Hand Right (V. Šadl) in Melissa (T. Rajh).

Foto: Jošt Dolinšek

Zmagovita naveza – Rambo in Brane Seršen

Sedaj čaka vse akterje zimski počit- tek, toda ne za dolgo, saj se že kmalu okrog novega leta pričnejo priprave na sezono 2011, ki se bo začela na ve- likonočni ponedeljek, 26. aprila, na hipodromu v Ljutomeru.

Vito Šadl

Založništvo in ohranjanje kulturne dediščine v Občini Veržej

Ker je založniška dejavnost pestra tudi med društvi in drugimi organizacijami v Občini Veržej, nekaj besed namenjamo bolj podrobni predstavitvi postopka oddaje obveznega izvoda publikacij, ki poteka preko Narodne in univerzitetne knjižnice (NUK) v Ljubljani.

Obvezni izvod je mehanizem, s pomočjo katerega določene knjižnice po Zakonu o obveznem izvodu publikacij (2006, 2009) prejemajo enega ali več izvodov vsake publikacije, ki je izšla ali je bila natisnjena v okviru določene administrativne enote, največkrat države. Zakon predpisuje zavezancem oddajo določenega števila izvodov vseh publikacij takoj, ko so izdelane. Osrednji namen obveznega izvoda je: ohranjanje nacionalne kulturne dediščine, izdelava nacionalne bibliografije in dostopnost publikacij za znanstvene in raziskovalne namene.

NUK ima nalogo, da zbira, strokovno obdeluje, predstavlja, hrani in daje v uporabo knjižnično gradivo, ki dokumentira slovensko duhovno ustvarjalnost. Na osnovi zakonov o obveznem izvodu tiskov že od leta 1807 zbira vso tiskarsko in založniško produkcijo na Slovenskem.

Katere publikacije so obvezni izvod?

- Tiski v vseh tiskarskih in razmnoževalnih tehnikah, skupaj z dodatki in prilogami: knjige, brošure, serijske publikacije, separati, muzikalije, kartografsko gradivo, faksimile, drobni tisk (npr: razglednice, plakati, nalepke, vizitke, večje tiskovine, prospekti, koledarji, katalogi, gledališki in drugi programi, navodila)
- elektronske publikacije na fizičnih nosilcih in tiste, dostopne na računalniških omrežjih ali svetovnem spletu;
- avdio in video gradivo na raznih nosilcih;
- elektronske publikacije, ki so kombinacija različnih vrst zapisov, t. i. multimedijški kompleti.

Koliko obveznih izvodov publikacij je potrebno poslati? 4 izvode publikacij.

Izjeme:

- publikacija, ki je bila izdana z javnimi sredstvi ali če je njen založnik/sozaložnik pravna oseba javnega prava ali tuja pravna oseba javnega prava s podružnico v Sloveniji - 16 izvodov. Obveznost velja za vse javno financirane publikacije, razen za drobni tisk in naklade pod 150 izvodov;
- doktorske disertacije - 2 izvoda;
- izjemno drage publikacije, katerih prodajna cena za izvod je višja od 1000 € - 2 izvoda;
- elektronske publikacije na računalniških omrežjih ali svetovnem spletu - 1 izvod;
- drobni tisk - 4 izvode;
- publikacije, ki so izšle v nakladi manj kot 150 izvodov - 4 izvodi;
- večji plakati (jumbo plakati, Bill-board plakati ali Citylight plakati) - 1 izvod v elektronski obliki;
- faksimile je predmet obveznega izvoda ne glede na število izdanih naslovov;
- publikacije, ki imajo naklado manj kot 50 izvodov - obveznih izvodov ni potrebno pošiljati;
- dotis - obveznih izvodov ni potrebno pošiljati (razen če skupaj s prvim natisom preseže končno naklado 50 izvodov).

Kaj je kolofon?

Kolofon je obvezni element publikacije na katerem koli mediju, razen pri drobnem tisku. Tako rekoč je osebna izkaznica publikacije. Na enem mestu so zbrani naslednji obvezni podatki:

- ime ali naslov publikacije, pri prevodu tudi ime ali naslov izvirne publikacije,
- ISBN ali ISSN ali ISMN ali drugo mednarodno oznako publikacije,
- naziv ali ime nosilca avtorskih pravic,
- izdaja, dotis, ponatis, dopolnitve, ponovitve, ipd.,

- osebno ime avtorice/avtorja publikacije,
- ime in sedež založnika,
- leto izida publikacije,
- leto natisa ali izdelave publikacije,
- število natisnjenih izvodov,
- maloprodajna cena publikacije (pri monografskih in serijskih publikacijah je cena lahko navedena tudi kje drugje v publikaciji),
- navedbo javnega financerja, če je bila publikacija izdana tudi z javnimi sredstvi.

Kdo prejema obvezne izvode?

- NUK,
- UKM (Univerzitetna knjižnica Maribor),
- Splošnoizobraževalne knjižnice v Celju, Kranju, Kopru, Novi Gorici, Novem mestu, Ptujju, Murski Soboti, Ravnah na Koroškem ter
- slovenski knjižnici v Trstu in Celovcu.

Kam lahko založniki pošljejo obvezni izvod?

Na naslov:

Narodna in univerzitetna knjižnica
Oddelek za dopolnjevanje knjižničnega gradiva - Ekspedit
Leskoškova 12, p.p. 259
1000 Ljubljana

Osebna dostava - uradne ure: od 9. do 14. ure.

Zavezanci morajo **skupaj** s pošiljko obveznih izvodov publikacij poslati tudi **dobavnico** v 2 izvodih. Založniki lahko uporabijo standardno dobavnico ali pa dobavni list, ki se nahaja na spletni strani NUK-a (NUK/Založniki/Obvezni izvod). Na dobavnici naj bo navedeno, kdo pošilja obvezne izvode (naslov zavezanca), kaj pošilja (toliko podatkov o publikaciji, da bo nedvoumno jasno, katera publikacija je poslana) in koliko izvodov posamezne publikacije je poslano. NUK dobavnico potrdi in jo pošlje nazaj zavezancu/založniku.

V naslednji izdaji občinskega glasila bomo predstavili založniško dejavnost Zavoda Marianum Veržej.

Vir: spletna stran NUK-a

<http://www.nuk.uni-lj.si>

Tatjana Vokič Vojkovič

center duo

Prišla bo pomlad

Od 5.-7. 11. 2010 je iz prostorov Zavoda Marianum Veržej prihajala angelska pesem. Čez 50 udeležencev različnih pomurskih pevskih zborov, osnovnošolcev, se je zbralo na prvem intenzivnem vikendu projekta **Prišla bo pomlad**. Projekt je sofinanciran iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja, pristop LEADER. Pod strokovnim vodstvom Felicite Heric – Taškov so se mladi pevci naučili enajst pesmi – 5 ljudskih in 6 nabožnih. Prosti čas so popestrili animatorji SMC Veržej, ki je tudi nosilec projekta. Poleg iger in pozitivnega vzdušja, ki so ga širili, so medse povabili tudi rokodelke, ki so strokovno pomagale pri delavnicah – tako so udeleženci izdelovali okraske iz krep papirja in iz gline jaslice, ki bodo tudi del 3. Razstave jaslic, ki bo potekala v Zavodu Marianum Veržej.

Za pesmi, ki so jih dobro natrenirali, so že pripravljene tudi matrice, katerih aranžmajev je avtor Dejan Zavec, in prvi vikend v decembru bodo pesmi tudi posneli na promocijsko zgoščenko. Projekt se bo zaključil 30. januarja 2011, ko bodo pesmi na prireditvi v Kulturnem domu tudi v živo zapeli.

Aktivnosti Rokodelske akademije

2. lokalni tabor v Veržejju

V času med 17. in 22. oktobrom je v Veržejju potekal že **drugi lokalni tabor** v okviru projekta Rokodelska akademija, ki je sofinanciran iz 1. Javnega razpisa OP SI-HU.

Tokrat je bilo v tabor aktivno vključenih 13 študentov in dijakov, ki so prihajali iz različnih strokovnih področij. Prav pisana družina znanja je omogočala, da smo dosegli zastavljene cilje. Potek tabora je bil načrtan v delu štirih skupin – dveh terenskih, kjer so študentje raziskovali posamezne rokodelce oz. obiskovali posameznike iz lokalnega območja, ki so s svojim delom bili vpeti v dogajanje kraja, kjer živijo. 3. skupina udeležencev je večino svojega časa preživela v kovaški delavnici, kjer so urejali in dokumentirali kovaške predmete. Nekaj udeležencev pa je oblikovalo skupino, ki je raziskovala literarne vire, ki omenjajo rokodelske spretnosti, predvsem v pomurskem okolju. Z obiskom Pokrajinskega muzeja Murska Sobota smo zaključili še eno uspešno izvedeno aktivnost in si obljubili, da se ob priložnosti spet srečamo.

Promocija izobraževanj AC

Center DUO, Zavod Marianum Veržej, kot izobraževalno središče Rokodelske akademije, veliko svojih aktivnosti izvaja v promociji izobraževanja. Pri tem ugotavljamo, da je izobraževanje za rokodelske poklice kar precej iskano. Glede na prve odzive javnosti, se veliko interesentov zanima za programe izobraževanja, s katerimi bi pridobili dodatna znanja, ki bi jim služila bodisi za dodatno (popoldansko) dejavnost, oziroma aktivno preživljanje prostega časa. Nekaj interesentov vidi tudi možnost redne zaposlitve. Svoje aktivnosti izobraževanja in aktivnosti Rokodelske akademije je tako Center DUO predstavil v obliki promocijsko-strokovnih predavanj, ki jih je organiziral Regionalni sklad dela za Pomurje (11. 12. 2009, skupaj z drugimi partnerji v projektu in 2. 11. 2010 samostojno s predstavitevjo usposabljanj s poudarkom na usposabljanje za lončarja in kovača), vključili pa smo se tudi v Svetovalno središče Murska Sobota, ki deluje v Centru vseživljenjskega učenja Pomurje, kjer smo se predstavili na 12. Senje za učenje, ki je potekalo 24. 10. 2010 v Murski Soboti. Svoje programe usposabljanja tako sedaj promoviramo tudi v njihovih publikacijah in na samem središču v obliki zloženek.

Usposabljanje NPK Pletar

Zavod Marianum Veržej, Center DUO je skupaj z drugimi partnerji v projektu Rokodelska akademija razpisal pilotna usposabljanja za različne poklice domače umetnostne obrti. Usposabljanja, ki se pripravljajo predvsem s strokovno podporo Centra za poklicno izobraževanje RS, ponujajo udeležencem znanja, ki jih zahtevajo posamezne nacionalne poklicne kvalifikacije za določen poklic.

V Centru DUO smo tako v novembru začeli z **usposabljanjem za NPK Pletar**. V usposabljanje so se vključile predvsem ženske s podeželja, saj večina udeleženk prihaja iz društva kmečkih žena, ki deluje v lokalnem območju. Srečujejo se tedensko, ob ponedeljkih, tako da pričakujemo, da se bo izobraževanje potegnilo čez celoten

Foto: Ivan Kuhar

zimski čas. Poleg praktičnega dela, ki poteka pod vodstvom rokodelcev, bodo spoznale tudi teoretične vsebine, ki jih deloma načrtujemo v skupnih aktivnostih z ostalimi projektnimi partnerji.

Z veseljem ugotavljamo, da je veliko povpraševanje po naših programih usposabljanja, predvsem z razlogom, da znanja, ki jih imajo naši rokodelci lahko prenašamo tudi v prihodnje rodove.

Pilotna šola v naravi

Zavod Marianum Veržej, s svojo podenoto Centrom DUO, želi ponuditi čim bolj celovito ponudbo ohranjanja in prenašanja znanja rokodelskih vsebin, predvsem pa v otrocih na tak način vzbujati željo spoznavanja rokodelskih poklicev in ceniti kvalitetne izdelke domače umetnostne obrti.

Tako smo v oktobru izvedli prvo pilotno šolo v naravi – seveda z domačo šolo – OŠ Veržej. Program je bil poseben tudi zato, ker so v rokodelskih delavnicah sodelovali otroci vseh oddelkov, od 1. do 9. razreda. Učenci so tako obdelovali glino, modelirali in na vretenu, pletli iz ličja, filcali in izdelovali izdelke iz krep papirja. Prav posebno doživetje pa je bilo v čebelarskem muzeju, kjer so najprej okusili in spoznali pridelavo medu, nato pa so še skupaj z rokodelko izdelovali lectovo srce. Ena od skupin učencev pa se je preizkusila tudi v peki perez, pozneje pa so si ogledali edinstven mlin na Muri – Babičev mlin.

S prvo skupino smo tako postavili trdne temelje programa šole v naravi in že z veseljem pričakujemo učence tudi z drugih osnovnih šol.

Ivan Kuhar

Tunek je Micko ugnal

Tunek je bil že v mladosti brihten fantič. Še posebno v tistih mladih letih, ko je sedel v prvem ali drugem razredu in se je kar hitro naučil šteti do deset. Učiteljica je imela Tuneka zelo rada, ker je tako hitro dojemal snovi, ki so se jih učili v šoli.

Toda nekega dne je v razred vstopila njegova mati. Vsi učenci in učiteljica so onemeli. Kaj pa se je sedaj zgodilo? Mar je Tunek doma poreden? Morda je kaj ušpičil? Ta in druga vprašanja so jim rojila v majhnih glavah.

»Tunek več ne bo zapravljaj časa tukaj v šoli!« je z jeznim glasom rekla mati. »Tunek mora domov na kmetijo. On šole ne bo nikoli rabil v življenju, temveč bo vse življenje doma pasel krave. Zna že šteti do deset, več krav pa pri nas tako ali tako ne bomo imeli. On je rojen za plug, ne pa za šolo!« je še dodala jezna Tunekova mati, prijela Tuneka za roko in ga odgnala domov.

Učiteljica je bila osupla. Bilo ji je žal Tuneka, ker je bil priden učenec.

Leta so hitro minevala in Tunek je pri materi res pasel krave, opravljaj kmečka opravila in včasih zašel tudi v vaško gostilno. Tam so ga prijatelji večkrat pobarali, da bi bil že čas in bi si moral izbrati svojo življenjsko družico. Pa kaj, ko za inteligentnimi puncami Tunek ni upal gledati, kaj šele snubiti, zato je premišljeval, da bi bilo najbolje, če bi si iz vasi vzel Micko, bivšo sošolko, ki je podedovala kar precejšnjo kmetijo. Tunek je šel na *ogled*, beseda je dala besedo in Micka je pristala, da Tunek postane njen partner, saj je vedela, da bo na kmetiji dobro delal. Pa sta se vzela.

Toda Tunek je obdržal staro navado, da je včasih, pa seveda ne prepogosto, odšel v gostilno, kjer so se

ponavadi zbirali njegovi bivši sošolci, vrgli kakšne karte in tudi kaj popili.

Micka njegovi navadi ni nasprotovala, saj je vedela, da Tunek lepo skrbi za kmetijo, le to ji ni bilo všeč, da se je Tunek v gostilni zadržal do jutranjih ur.

Nekega večera je Tunek spet zašel v gostilno med prijatelje, spet so vrgli karte, popili kakšen liter ali dva, pri tem pa pozabili gledati na uro, ki je kar lep čas zakorakala v drugi dan.

Tunek je hitro zapustil gostilno in po poti domov premišljeval, kaj neki bo rekel ženi Micki, če se bo slučajno zbudila. In res, komaj je stopil v spalnico, se je oglasila Micka, ki to noč ni mogla spati in je v zvoniku slišala odbiti sleherno uro.

»Koliko pa je ura?« se je oglasila Micka.

»Ob enajstih!« ji je plaho odgovoril Tunek.

»Svinja ti lažniva, misliš, da nisem slišala ure na zvoniku. Že zdavnaj je odbila četrto zjutraj!« je jezno rekla Micka.

Ko se je zdanilo, je Micka kar nekajkrat, zaradi predolgega zadrževanja v gostilni, pošteno uštelala Tuneka, posebno pa še zaradi laži.

Tunek Mickinega negotovanja ni mogel več prenašati in se je rajši odpravil orat na njivo. Med delom je premišljeval, kako nerodno je izpadel, ko je hotel Micko nalagati in o tem, kaj storiti, če bi se mu kaj podobnega še kdaj zgodilo.

Naslednji dan je Tunek odšel v župnišče in župniku razložil, da njegovo Micko zelo motijo zvonovi oziroma ura na zvoniku, ki se oglašajo ponoči. Župnik je Tuneku verjel in ga potolažil, da bo zvečer izklopil uro, da bodo ljudje lažje spali. Rečeno, storjeno!

Tunek je nekega večera spet prosil Micko, če bi lahko šel med prijatelje v gostilno, da bodo vrgli karte in kaj popili. Micka je njegovi prošnji uslišala.

»Pojdi! Toda glej, da boš pred polnočjo doma!«

Tunek je bil zelo vesel in se odpravil v gostilno. Kartali so, se pogovarjali o tem, kateremu na njihah bolj uspeva posevek in ura se je ponovno pomaknila na četrto zjutraj. Tunek je planil kvišku in jo brž ucvrl domov.

Ko je vstopil v spalnico, je spet slišal Mickin glas: »Koliko je ura?«

»Ob enajstih!« se je izmazal Tunek.

»No, pa si se le poboljšal,« ga je pohvalila Micka.

Naslednji dan pa se je Micka srečala s prijateljicami in je na vso moč hvalila Tuneka, kako se je poboljšal, ker iz gostilne domov ne pride več po polnoči.

Dnevi so minevali in Tunek je Mickino dobroto in naivnost kar nekajkrat izkoristil. Micka pa ni in ni mogla razumeti, kako hitro teče čas od enajste ure zvečer pa do šestih zjutraj.

Janez Ferenc

»Na pametivo s korbočon«

Veseli december poleg prazničnega časa in nakupovalne mrzlice, ki je žal vedno bolj prisotna, prinaša tudi sneg, večere ob toplih družinskih ognjiščih in še kaj. S tem so povezani tudi različni običaji, s katerimi so naši predniki živeli, a se v današnjem času vedno bolj umikajo v pozabo. Eden takih običajev je tudi »pametiva«. Več o tem nam je povedal Jožef Klemenčič, rojen leta 1964. Skupaj z očetom sta se spominjala dogodkov iz Jožefovega otroštva. Sam pa vam želim, da vas na »pametivo« obišče vsaj sosedov otrok ali otrok sorodnikov in vam tako zaželi vse dobro v novem letu.

Korboč se je nūca te, kdo so mele nedolžne otroce got. Tota tradicija se že dolgo onega. Negda so to hodile od hiše do hiše bole deca, čehe. Negda si zato, kdo si k hiši priša doba klūjece, sūhe slive pa tote stvari. Zej pa je to že potle grotalo, ka dobijo peneze. Z obiskon, sosidof pa bližjeh, želiyo novo leto, pa dosta zdrovja. Okrog se hode osndvejstega decembra, te so nedolžne otroce ali pametiva po domaje. Mi provimo pametiva. Hodite se je začelo že zaron, pa cele den. Negda smo ne mele počitnic f šoli na tote den, kak zej, pa smo še te po šole hodile. Je pa tak bilo, ka či si prve k hiše priša, si največ doba. F Prekmurje hodijo en den pret, na Janošovo. Korboč so večinoma nosile čehe, dikline, či so hodi-le, so navodno mele navodno pintovo šibo. Korboč pa se narede tak. Narete je s pintofca, to je vrsta vrbe. Nūcamo osen šip, ki jih skūp deneš pa goreh zvežeš malo. Tepa začneš pleste. Plete pa se tak, ka šibe rasporediš. Moš štire leve, pa štire desne šibe. Tiste, kere so leve, morejo bite stalno leve, tiste, kere so desne, pa morejo bite stalno desne. Vači to ne gre fkūp. Kdo začneš pleste, devleš nejvišjo levo šibo f srdino med desne šibe, pa odzaja nazoj na levo stron. Tepa vzemeš desno nejvišjo, pa jo spelaš na srdino leveh šip, pa nazoj na desno stron. Tepa to grotā ena takša kita, štirioglotā. To naredeš poljubno dolžino, keko moš pač vole. Dukši je, bojše je, večje udarec dosegneš. Kdo prideš do kunca, kak so šibe duge, to fkūp deneš, pa z ene debeleše šibe naproviš vitro. To je raskolana debelejša šiba. Z vitroj kūnec skūp zvežeš, ka je te to tūde estetsko vūn vidite. Tak bi te nej bija korboč fertek. Negda smo se zajebovale, ka je bole duge, bole ti pride okole bedre, ka se okole zamota. To fest speče. Korboč je trebalo znate spleste. Meni ga je pleja oča, kdo pa si bija star tan trinej štrnejst let, pa si si ga som pleja. Či si šteja korboč mete. Ka negda je to nekej pomenelo, či si korboč meja. Celo, či si si ga zna son narete. Tūde kakše dinar si več doba, či si meja korboč. Plele pa so jih pona-

vode en den pret. Te či je mrzla zima bila, so mogli pintovec pret zrezate, pa ga date v vodo, ka je mehki grotā. Vači to strašno roke bolijo, kdo to pleteš, či je trda šiba. Nejbojše je pleste s friškega, takoj kak se vreže, ka se plete.

Deca še gnesden hodijo po pame-tivi, samo ne teko, kak so negda. Enin niti ne paše, či pridejo, drūgi pa kumej čokajo, ka što pride. Kdo se k hiši prišli, so tukli ilidi pa gučali: »Friški bote, zdravi bote, pa veselo novo leto.« Eni tūdi: »Friški bote, zdravi bote, zelje jete ne meso, to van nej zadoste bo.« Lehko tūdi: »Friški bote, zdravi bote, zelje jete ne meso, vino pite, ne vodo.« Ali: »Friški bote, zdravi bote, pa v nedelo k meši hote.«

Negda so še starši korboč k stroni dali, ka či si ne bija dober, si ba bit z jin, ka si fasa. Deca pa smo jih te za omoro metale, ka so jih ne nejše.

diklina – dekle; *doraščajoča oseba ženskega spol*

domaj – domač; *nanašajoč se na dom*

fkūper – skupaj; *izraža medsebojno združenost ali združevanje*

grotate – uspeti; *s svojim delom, prizadevanjem doseči tak rezultat, kot se želi, pričakuje*

Janošovo – Janezovo; *praznovanje praznika svetega Janeza*

korboč – *iz vrbove šibe pleten pripomoček za tepežkanje*

pametiva – tepežni dan; *dan, ko se tepežka*

pintovec – domača vrba; *vrsta vrbe*
srdina – sredina; *mesto, točka, ki je enako oddaljena od dveh ali več mejnih točk*

vitra – *tanek trak lesa*

vola – volja; *sposobnost hotenja*

zdrovje – zdravje; *stanje telesnega in duševnega dobrega počutja, brez motenj v delovanju organizma*

Ivan Kuhar

Napovednik dogodkov v Občini Veržej

december 2010 - marec 2011

DATUM	URA	DOGODEK	VSEBINA	LOKACIJA	ORGANIZATOR
10. 12. (razstava bo na ogled od 10. 12. 2010 do 10. 1. 2011, vsak dan od 8.00 do 12.00 ure in od 14.00 do 17.00)	11.00	Odprtje 3. Razstave slovenskih jaslic v Veržeju z razstavo jaslic sveta in jaslic otrok SV Slovenije	tradicionalna razstava jaslic iz cele Slovenije z vzporedno razstavo jaslic sveta ter izdelkov pomurskih vrtcev in šol	Marijanišče	Salezijanski zavod Veržej
10.12. 2010 – 10. 01. 2011	vsak dan od 8.00-12.00 in 15.00-18.00	Zaključna razstava projekta Medgeneracijska družjenja ob lončarskem vretenu (razstava izdelkov iz gline)	Projekt sofinancirata Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja, pristop LEADER, in Republika Slovenija, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.	Marijanišče	Zavod Marianum Veržej – Center DUO
22. in 23. 12.		Luč miru 2010	Na vaš dom bo prispela Luč miru.	Domovi občanov	SMC Veržej
25. 12.		Božični sejem v termah Banovci		Terme Banovci	Terme Banovci
26. 12.		Prireditev na vasi		Terme Banovci	Terme Banovci
26. 12.		Blagoslov konj	maša in nato blagoslov konj	pred župnijsko cerkvijo	Župnija Veržej
28. 12.		Koncert na vasi		Vas Banovci	TD Banovci
7. 1.		Zaključna prireditev božična vas		Restavracija Term Banovci	Terme Banovci
Januar 2011		Koncert Tamburaške skupine iz Veržeja		Dom kulture v Veržeju	KD Slavko Osterc Veržej
30. 1. 2011		Javni nastop udeležencev pevskega vikenda	Dogodek je organiziran v okviru projekta Prišla bo pomlad (LAS Prlekija 2010, LEADER pristop)	Dom kulture v Veržeju	SMC Veržej

Vse spremembe in dopolnitve dogodkov bodo objavljene na spletni strani www.centerduo.si, za vse podrobnejše informacije pa nas lahko obiščete tudi na sedežu TIC-a Veržej, od ponedeljka do sobote med 9.00 in 15.00.

TIC Veržej
Puščenjakova 1
SI - 9241 Veržej

T: +386 51 654 778
F: +386 2 588 90 61

E: center.duo@siol.net
W: www.centerduo.si

120-letnica KD Slavko Osterc Veržej

Ob visokem jubileju so člani društva pripravili slovesnost, ki je bila v nedeljo, 7. novembra, v dvorani Doma kulture v Veržeju.

Besedilo: Damjana Ferenc
Foto: Danilo Ivančič

Slavnostni govornik je bil mag. Igor Teršar, direktor Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti.

Mešani pevski zbor pod vodstvom prof. Tatjane Rozmarič-Poštrak.

Moška vokalna skupina pod vodstvom prof. Tatjane Rozmarič-Poštrak.

Tamburaška skupina pod vodstvom Aljaža Ferenca.

Starejša folklorna skupina pod vodstvom Vinka Kapuna.

Vokalna skupina Leščček pod vodstvom Mateje Rus.

Folklorna skupina Leščček pod vodstvom Alenke Belec.

Glasbena skupina Zadnji moment pod vodstvom Janeza Ferenca.